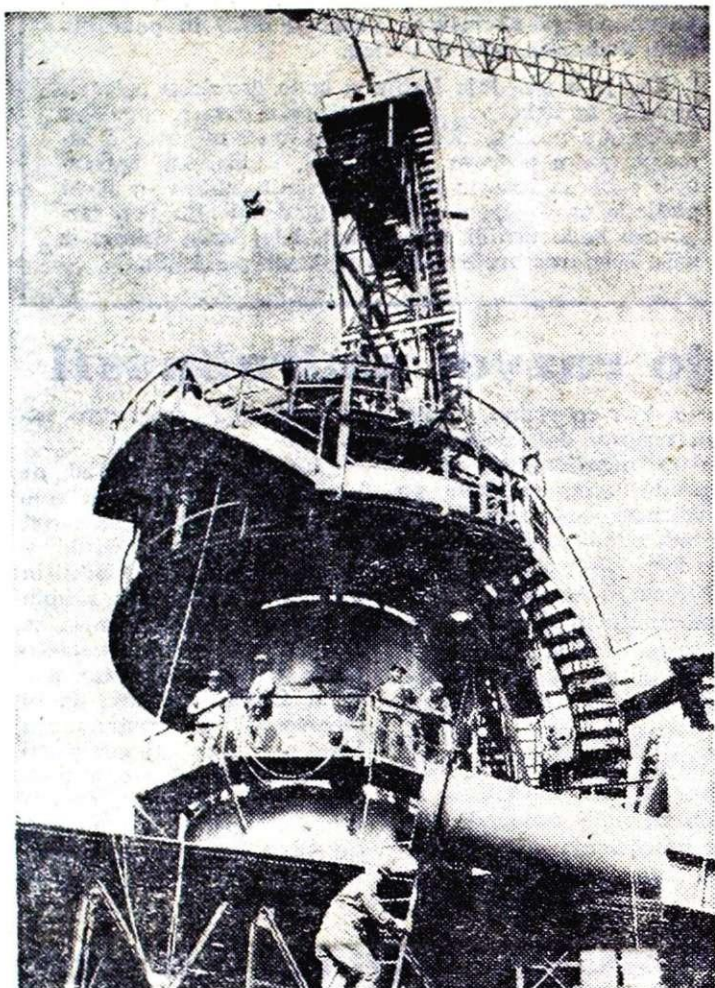

Jesenice, 2. oktobra 1970

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varj — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezara«, združeno podjetje SLOVENSKE ZELEZARNE Ljubljana — Zelezarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ZELEZAR

Popravilo plašča jaška na plavžu

Vzdrževalcem letos že 6.650 N din novatorskih odškodnin

Strojni in elektro vzdrževalci so v naši železarski skupnosti motor in udarna sila inovacijske aktivnosti. Redno dnevno se pri svojem delu srečujejo z mnogimi nerešenimi problemi pri vzdrževanju in v proizvodnji, ki jih poskušajo z različnimi posegi odstranjevati.

V svoji mandatni dobi je imela komisija za izume in racionalizacije v DE vzdrževanja že sedem zelo uspešnih sej, na katerih so člani komisije obravnavali vrsto izboljševalnih predlogov, ki so bili v zadnjih dveh letih izvedeni in uvedeni v proizvodne procese skoraj v vseh obratih naše Zelezarne.

Letos je komisija za izume in racionalizacije v DE vzdrževanja zasedala že štirikrat in sicer 24. januarja, 2. aprila in 30. maja, četrta seja pa je bila 17. septembra.

Komisija ima po zaslugi izredne aktivnosti strojnih in elektro vzdrževalcev velike in odgovorne naloge. Letos so člani komisije pod vodstvom predsednika komisije in šefa DE inž. Mira Noča prizadevnim in uspešnim avtorjem tehničnih izboljšav priznali na osnovi prikazanih in potrjenih prihrankov in koristi 6.650 N din spodbud-

nih odškodnin, kar je lepo in veliko priznanje vsem vzdrževalcem.

Na zadnji seji je komisija obravnavala in ocenjevala deset v zadnjem času izvedenih izboljšav. Člani komisije vseh predlogov niso mogli dokončno oceniti, ker je manjkalo še nekaj mnenj in ocen ter priporočil pristojnih in odgovornih strokovnjakov in izvedencev.

Dodatna odškodnina v višini 300 N din je bila priznana delovodji vzdrževanja v valjarni debele pločevine 2400 na Javorniku Venčeslavu LAPAJNETU za tehnično izboljšavo št. 1932 »Uspešno prekritje mehanizma valjčnic pred progo v valjarni 2400.« Avtorju je uspelo z novo izvedbo prekritja valjčnic znatno znižati kvare, zastoje in vzdrževalne stroške, veliki pa so tudi prihranki na ležajih, zobčenicah in mazilu. Dodat-

(Nadalj. na 5. str.)

Temeljni problemi zavirajo razvoj podrobnosti

Več ali manj pogosto brem ali slišim razne kritike o tem, kako zastoji žerjavov in počasnosti pri odpravi okvar bistveno vplivajo na slabše proizvodne rezultate posameznih obratov. K temu je treba samo še prišteti neustrezna pomožna nosilna sredstva. Vse malo zaviti v subjektivnost in objektivnost pa še pomešati nekaj težav s transportom in z nabavo repro-materiala in prešteti, kaj je narobe z energetskimi parametri. Tako se dobi kar uporaben recept za čudovit izgovor, kako so tisti, ki ne proizvajajo neposredno, več krivi, kot proizvodni obrati.

Pa dajmo šaljive bodice na stran, čeprav bo vsak vzdrževalec zatrdil, da je to bolj anekdota iz vsakdanosti v naši tovarni.

Veliko sem že napisal o neustemeljenosti takih izgovorov in še bi lahko, pa je vprašljiva učinkovitost takega pisanja. Zdi pa se mi nekaj stvari le potrebno omeniti. Le nekaj logičnih misli, ki se mi tako mimogrede porajajo, ko razmišljam o medsebojnih odnosih med proizvodnjo in vzdrževanjem.

Upam, da mi bo vsak verjel in dal prav, da verjetno še noben vzdrževalec ni namenoma in z vednostjo poškodoval

stroja, kar se npr. na žerjavih in drugih napravah vsakodnevno dogaja, tudi z vednostjo odgovornih oseb v proizvodnji in v kolikor sem pravilno seznanjen, tudi vodstva tehničnega sektorja in SVD, ki pa sta zaradi starih parol o planu in tonah dostikrat prisiljena te zadeve pozabiti ali potlačiti na stran. Tovariši, ali je na oltar nekih dobrih odnosov in občutkov demokracije treba žrtvovati tudi takojšnje in energično ukrepanje nasproti resničnim krivcem, ki so za moje pojme vedno lahko samo osebe najvišjega ranga, ki so z nepravilnostjo seznanjene in ne ukrepajo. In končno, osnovna sredstva so še vedno dana v roko vanje in uporabo proizvodnemu obratu in ne vzdrževanju. Vzdržuje jih končno lahko vsak, ki ima zato opremo in delavce. Za stroj pa skrbi le tisti, ki z njim dela. V svojih razglabljanjih grem še naprej in predlagam obrat, ki jim sedanji nivo vzdrževanja ne ustreza, da si vzdrževalce po-

(Nadalj. na 2. str.)

Preslišano vprašanje delavcev

Že dalj časa med vrsticami sestankov delovnih skupin lahko zasledujemo, v nekaterih primerih že celo ponavljajoče vprašanje neurejenih ali neustreznih higienskih prostorov v posameznih obratih. Nekje primanjkuje tople vode, drugje je premalo umivalnih mest ali neustrezne garderobe in podobno. Pri tem najbrž res ne gre za velike investicije ali neresljivost vprašanja, verjetno je po sredi bolj zanemarjanje ali »preslišanje« tega vprašanja ob množici drugih proizvodnih, kadrovskih, organizacijskih in drugih vprašanj.

Vsekakor pa vprašanje služi vsaj odgovor obratovodstva oziroma delovne enote, če ga ni moč v krajšem času rešiti. Tako pa se eno in isto vprašanje v istih delovnih skupinah ponavlja že dalj časa. Saj vendar to sodi v okvir skrbi za delovnega človeka, ki nam ravno v Zelezarni vsak dan pomeni večjo vrednoto. Rešitev takih drobnih vprašanj tudi prispeva k boljšemu počutju delavcev v kolektivu in so del delovne in splošne kulture.

Kadar obravnavamo osebne dohodke

O osebnem dohodku se v Zelezarni precej razpravlja, nemalokrat pa je to na dnevnem redu na sestankih delovnih skupin in se zaradi različnih tolmačenj in komentarjev ugotavlja, da je še precej članov kolektiva, ki so premalo seznanjeni z nekaterimi osnovnimi vprašanji o oblikovanju in delitvi osebnih dohodkov.

Sredstva za osebne dohodke črpamo iz dohodka Zelezarne in jih razdeljujemo posameznim obratom na osnovi meril za formiranje, ki jih imenujemo »ceniki«, posameznikom pa na osnovi meril za delitev: obračunska postavka, norma, premija, otežkočeni in nočni dodatek, nagrade, stimulacije itd.

Višina osebnega dohodka je torej odvisna v prvi vrsti od uspeha Zelezarne, od uspeha obrata in posameznega člana kolektiva.

Pri doseganju planiranega dohodka bi praviloma ne

smelo biti problemov v zvezi z osebnim dohodkom. Zaradi subjektivnih in objektivnih razlogov v posameznih mesecih doseženi osebni dohodek, izračunan po cenikih, presega znesek, ki izhaja iz dohodka, zato ga moramo uskladiti tako, da ga znižamo za določen odstotek.

Poseben problem predstavlja primerjava in odnosi osebnih dohodkov med posameznimi obrati. Za primerjavo se poslužujemo takojmenovane ga indeksa, ki ga dobimo z izračunom odnosov popreč-

(Nadalj. na 2. str.)

Stoodstotno večji vpis kakor lani

Kaj se lahko doseže že ob najmanjšem posegu na osnovne šole v pogledu poklicne orientacije, nam nazorno potrjuje letošnji presenetljivo dober vpis na poklicno industrijsko šolo pri železarskem izobraževalnem centru Zelezarne. Čeprav je vpis dosegel le polovico razpisanih učnih mest pa je kljub temu 100 % višji kakor lani.

Letos pomladi je železarski izobraževalni center ob podpori kadrovske službe Zelezarne izdal ličen prospekt z naslovom KAM PO KONČANI OSNOVNI ŠOLI? V njem predstavljajo z besedo in sliko vse poklice, ki se jih lahko absolventi osnovnih šol izučijo v njihovem učnem zavodu. V sodelovanju s kadrovsko službo in zavodi za zaposlovanje, je ekipa predavateljev iz šole, pod vodstvom ravnatelja strokovnih

šol inž. Toneta Zevnika, obiskala vse osnovne šole, v jeseniški in radovljiški občini ter nekatere šole na Primorskem, Dolenjskem in Štajerskem. Učencem osmih razredov so govorili o železarskih poklicih in pogojih šolanja na Jesenicah ter jim razdelili omenjeni prospekt. To je bil sicer šele skromni začetek organiziranja in načrtovanja dela pri kadrovanju

(Nadalj. na 2. str.)

Kako dolgo še tako?

Od sveta delovne enote upravnih služb sem prejel odločbo, ki se nanaša na obravnavo kršitve delovnih dolžnosti kvalitetnega kontrolorja OTK. Da bom jasen naj direktno citiram nekaj odstavkov:

»Svet delovne enote upravnih služb je obravnaval na seji predlog komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti v DE TKR za izključitev delavca Draga Čelesnika zaradi kršitve delovne dolžnosti na podlagi zahtevka za vodenje postopka šefa oddelka kontrole kvalitete OTK dipl. inž. Zaletel Janka z dne 10. 6. 1970 in predloga komisije z dne 11. 8. 1970 ter po končani seji dne 7. 9. 1970 v prisotnosti kršitelja delovne dolžnosti Draga Čelesnika ter šefa oddelka kontrole kvalitete OTK dipl. inž. Zaletel Janka izglasoval naslednjo

odločbo

Delavec Drago Čelesnik, zaposlen v oddelku kontrole kvalitete OTK, rojen 15. 6. 1937 na Jesenicah, razvezan, oče 1 otroka, sedaj stanujoč na Jesenicah, C. Maršala Tita št. 87. kaznovan z javnim opominom dne 24. 2. 1967, z zadnjim javnim opominom dne 15. 12. 1967 ter z zadnjim javnim opominom dne 16. 4. 1970, zaposlen v podjetju od 26. 7. 1956.

je kriv,

da je kršil delovno dolžnost ter mu zato svet DE upravnih služb na podlagi čl. 21 citiranega pravilnika izreka ukrep

zadnji javni opomin

Pravni pouk: zoper to odločbo ni dopustna pritožba.

Z ozirom na pravni pouk, ki je dovolj jasen imam torej pravico izreči samo osebno mišljenje, katerega na ta način posredujem celotnemu kolektivu.

Pred nedavnim smo slavili 20 letnico našega samoupravljanja. Brez dvoma je to dolga prehojena pot, ki nas je marsikaj naučila in bi pričakoval, da je v slehernem članu kolektiva vzgojila določen odnos do samoupravnega sistema in tudi do kolektiva

kot takega. V tem času smo se spoznali z vsemi praviciami, katere nam sistem daje, smatram pa tudi z dolžnostmi do skupnosti. In če gledam iz tega stališča, me je odločba zelo presenetila.

Članu naše delovne skupnosti, kateremu je bil od strani samoupravnih organov izrečen že trikrat zadnji javni opomin zaradi neresnega odnosa do dela in vinjenosti na delovnem mestu, izrekamo četrty javni opomin. Po sedanjih praksi torej lahko pričakuje

mo, tudi petega ali celo več. Pri tem izgleda se ne zavedamo, da s takimi odnosi rušimo disciplino v železarni, rušimo osnovni odnos do dela, katerega bi moral imeti sleherni član kolektiva, na drugi strani vinjenost človeka na delovnem mestu, kakor je v jeklarni, privede do najbolj tragične nezgode.

Odločbo lahko smatram kot zasmehovanje, bodisi obratovodstva, ki zahteva red in disciplino, bodisi samoupravnega sistema; in če je to res, si postavljam resno vprašanje »s kakšno pravico in odgovornostjo?«

Dr. inž. Marin Gabrovšek

Temeljni problemi zavirajo razvoj podrobnosti

(Nadalj. s 1. strani)

iščejo drugje in DE vzdrževanja v ta namen proporcionalno odtegnejo namenska sredstva. Mimogrede, zdi se mi dokaj sporno, pod koga naj spadajo asistenti za vzdrževanje po obratih.

Kako tehnično primitivni in staroverski smo v naši tovarni, nam najlepše kažejo pritožbe čez nova nosilna sredstva, ki se zadnje leto nabavljajo. Čudno, za JUS standard, ki je povzet po nemških in francoskih standardih in torej pri njih uporabljenih, so verjetno nosilna sredstva dobra. No, v Nemčiji res ni v navadi, da bi na 8-tonskem žerjavu z verigo nosilnosti 10 Mp, prenašali 12 Mp. Pa sploh ne pretiravam.

V tolažbo priznam, da so vzdrževalni delavci glede tega še slabši in če jim kdo okoli tega kaj pripomni, dobi kvečjemu zelo pomenljivo razumljiv, prizanesljiv nasmeh. Ni pa to nič čudnega, če pomislim, da so vsakemu tehničnemu kadru pri nas pomožna nosilna sredstva vse drugo, samo bolj bistven element od samega žerjava ne. Sicer se pa zadnje čase

menda tudi tehnik za nosilna sredstva ukvarja z nekimi posebnimi posli okoli remonta plavža.

Kako so vse pri nas vedno omeji na vsakodnevno gašenje?

Rad bi vam pa tudi zagotovil, da s tako »vseprek kritiko« ne mislim kaj posebnega poudarjati razliko v kvaliteti in prizadevanjih pri delu med proizvodnimi in vzdrževalnimi delavci. Kar poskusi naj kdo zapovedati kakšnemu delovodju vzdrževanja razliko med industrijskim in obrtniškim vzdrževanjem. Že vnaprej naj se sprijazni s porazom. Takšni so potem seveda podrejeni in takšni so prisiljeni biti nadrejeni. Da, na žalost, nekaj velja le formalna avtoriteta.

Pa se temu še ne čudim preveč. Na vzdrževanju je ogromno delavcev, ki so po triletnem strokovnem šolanju in desetih letih prakse cenjeni toliko, kot nekvalificiran delavec s šest razredi osnovne šole in dvomesečnim tečajem. Potem pa naj od njih pričakujemo interes za strokovnim izpopolnjevanjem in da bi pri delu živeli s to

Delavci - komunisti iz Videmske pokrajine na obisku v Železarni

Jutri, v soboto, bo našo Železarno obiskala delegacija delavcev - komunistov iz Videmske pokrajine - Italija. Ta obisk sodi v okvir poglobljanja sodelovanja med komunisti iz naše občine in komunisti iz Videmske pokrajine in je nadaljevanje dosedanjih stikov med vodstvom našega občinskega komiteja ZKS in pokrajinskim vodstvom KPI iz Vidma.

Gostje iz sosednje Italije si bodo dopoldan ogledali bluming in štekel valjarno ter tehnični muzej, popoldan pa bodo s predstavniki Železarne imeli razgovor o samoupravnem sistemu v Železarni, kadrovske vprašanj oziroma šolanju in štipendiranju kadrov, o skrbi podjetja za družbeni standard in drugo. Na tem razgovoru bodo utrdili tudi datum, kdaj bodo delavci iz naše Železarne vrnili obisk v njihovih podjetjih.

pomanjkanja rezervnih delov?

Lahko bi še razglabljal, pa naj bo za danes dovolj. Toliko bi želel, da bi se sodelavci v proizvodnji in vodilni v Železarni malo zamislili in da bi si člani delovnih skupin proizvodnih obratov malo izprašali vest, preden izrečejo svoje ozke obsodbe čez tehnični sektor, oziroma, da bi odgovorni na vzdrževanju kdaj pa kdaj bolj energično nastopili v prid svojih podrejenih, pa tudi pred svojim pragom naredili red, ampak drugačen kot smo ga vajeni.

F. J. ml.

Kadar obravnavamo osebne dohodke

(Nadalj. s 1. strani)

nih obračunskih postavk z upoštevanjem dodatkov, ki po zakonu ali z določili internih predpisov pripadajo posameznikom: otežkočeni dodatek, nočni dodatek in pribitek za nadurno delo.

Z indeksom se določa višina osebnega dohodka obratov z ozirom na doseženo povprečno višino v Železarni. Stalni večji odstotki so signal za analizo in eventualno korekturo cenikov.

Zaradi pomanjkanja vložka, remontov, večjih zastojev zaradi nepredvidenih okvar in drugih objektivnih in subjektivnih vzrokov, niha proizvodnja v posameznih obratih in mesecih tudi do 25 %, kar povzroča istočasno tudi veliko nihanje osebnih dohodkov. Odbor za dohodek in sistem nagrajevanja je sprejel ukrepe, ki naj taka nihanja omili-jo v korist članov kolektiva.

Obratu, ki doseže manj kot 95 % osebnega dohodka, ki mu pripada po indeksu, se do 95 % daje posojilo. Če je doseženi osebni dohodek več kot 7,5 % nad osebnim dohodkom po indeksu, se razlika odvede v rezervni sklad, s katerim razpolaga komisija za nagrajevanje v delovni enoti. Dotacijo prejme obrat v slučaju, če je nizek osebni dohodek posledica nizke proiz-

vodnje izključno zaradi objektivnega vzroka, npr. pomanjkanje koksa.

Ti ukrepi na eni strani preprečujejo, da bi se ob slabih mesecih znašli v prevelikih finančnih težavah, na drugi strani pa vzbujajo vtis, da uspeh v proizvodnji nima nobenega vpliva na višji ali nižji osebni dohodek, kar se večkrat slšči.

Jasno je, da s sistemom nagrajevanja ne moremo že vnaprej izgladiti vseh odstopanj, ki so kot posledica dinamike v proizvodnji, zvišanja življenjskih stroškov in vprašanja delovne sile, pojavljajo v gibanju osebnih dohodkov.

Končno naj omenimo, da bi se marsikateri problemi nagrajevanja lahko rešili, če bi se samoupravni organi, predvsem komisije za nagrajevanje v delovni enoti, v večji meri posluževale pravic in pristojnosti, ki jim pripadajo.

Vsi se moramo zavedati, da je osebni dohodek nas vseh odvisen od ustvarjenega dohodka, ki je rezultat vestnega dela nas vseh in da zastoj v proizvodnji ali manjši proizvodni rezultati pomenijo tanjši kos kruha tako za delavca v obratu, kot v pisarnah.

Stoodstotno večji vpis kakor lani

(Nadalj. s 1. strani)

učencev na šolo pa vendar uspeh ni izostal.

V šolskem letu 1970/71, je v I. letnik poklicne industrijske šole vključenih 100 učencev (lani 45) — možen vpis 210) in sicer 39 ključavničarjev, 28 električarjev in 33 valjavcev, žičarjev in hladno valjavcev. Pretežna večina novih učencev je iz Gorenjske, nekaj pa tudi iz Primorske, Dolenjske in Štajerske. Tudi vpis v tehnično srednjo šolo je pod vpisnimi možnostmi. Na metalurškem oddelku je skupaj s ponavljalci 22 učencev I. letnika, na strojnem oddelku pa 27 učencev (možen vpis 30 plus 30) in je vpis približno enak lanskemu.

Pod vsemi pričakovanji pa je vpis na oddelke za od-

rasle. Medtem ko je bil vpis na metalurški oddelku tako neznaten, da se oddelka ne splača odpreti, se je na strojni oddelku vpisalo le 15 kandidatov. V strojni oddelku je še vedno možen vpis. Temu vprašanju bo potrebno posvetiti več pozornosti tudi na naši kadrovske službi oziroma v kadrovske politiki. Kandidatom na metalurškem oddelku Železarne plačujejo ukovino, medtem, ko se za določene ugodnosti slušateljem strojnega oddelka dogovarjajo s kadrovske službo. Ob dejstvu, da se tehnologija stalno spreminja, da stremimo za vedno večjo finalizacijo in višjo kvaliteto, bo potrebno razmišljati o morebitnem notranjem razpisu v Železarni za sprejem na večerne oddelke z navedbo

ugodnosti za perspektivne kadre.

Tudi prvi uspehi doseženi v stikih z osnovnimi šolami letošnjo pomlad, naj bodo samo spodbuda za še bolj razširjene in še bolj kakovostne stike v bodoče. Stike, ki se morajo razširiti na vse šolsko leto in zajemati različne oblike. Od srečanj z mentorji za poklicno usmerjanje osnovnih šol na pobudo železarskega izobraževalnega centra ali kadrovske službe, do bolj poglobljenih ekskurzij učencev osmih razredov z razgovori o nadaljnjem razvoju Železarne itd. Začetek, ki pravzaprav ni začetek, ker so se take oblike v preteklosti že uporabljale, je pokazal prve rezultate in na njih bo potrebno graditi poklicno prosvetljevanje in vzgojo tudi v bodoče.

Vpliv moderne tehnologije, raziskav in delavske ter socialne strukture zaposlenih na osebne dohodke na Japonskem

Gospodarstvo Japonske je izredno zanimivo, še posebno njene industrijske panoge, ki se ponašajo z vrhunskimi dosežki. Vendar težko je podati celotno sliko o tem v enem članku, zato pričnjam z aspekta osebnih dohodkov zaposlenih na Japonskem. V Železarni Jesenice obravnavamo te stvari zelo spontano in morda bo ta članek prispeval k temu, da si nekje postavimo širši okvir reševanja osebnih dohodkov ter tako neposredno življenjskega standarda zaposlenih. Načelo poslovne politike tako Železarnice kot japonskih podjetij je zagotoviti zaposlenim stabilne in dobre OD, podjetju uspešnost poslovanja v daljšem in dolgem časovnem razdobju ter deželi usklajeno in uspešno gospodarstvo.

Vendar v dejanjih je šla Japonska v svetu verjetno najdlje, saj so dosegli sedanjo stopnjo industrijske razvito-

sti v 100 letih, ko se je japonski cesar odločil za novo smer razvoja Japonske takrat še fevdalne družbe. Japonska

danes je dežela rekordov. Ima najbolj izpopolnjen železniški sistem na svetu, saj razvija že raketne vlake z brzino modernih potniških letal. Japonci razvijajo robote in velemesto, proti kateremu bo celo Tokio majhen, čeprav je s prek 11 milijonov prebivalcev največje mesto sveta. Japonska gradi največje ladje v najkrajšem času in najmanjše in najbolj čiste barvne televizorje. Poiskuje z razsvetlitvijo morskega dna, vzpostavlja določene vrste stanovanj za ribe, zaposluje elektronske bolniške sestre ter Computer zdravnike in je s kamero za kirurgijo trebuha vodilna v zgodnji diagnozi raka. Japonski izvoz je na široki fronti uspešen, od vojaških mostov do vžigalnikov, od koncertnih klavirjev do mikroskopov in vsemirskih igračk.

To daljnovzhodno otočje, ki je pred sto leti zapustilo »srednji« vek in pred 25 leti doživelo najhuši polom v svoji 2000 letni zgodovini, je prekosilo v mnogočem stari in novi zapad. Japonska je skozi prizmo dejanj v znanosti, tehniki in gospodarstvu postala na številnih področjih številka ena sveta in dela odločno za še uspešnejšo prihodnost.

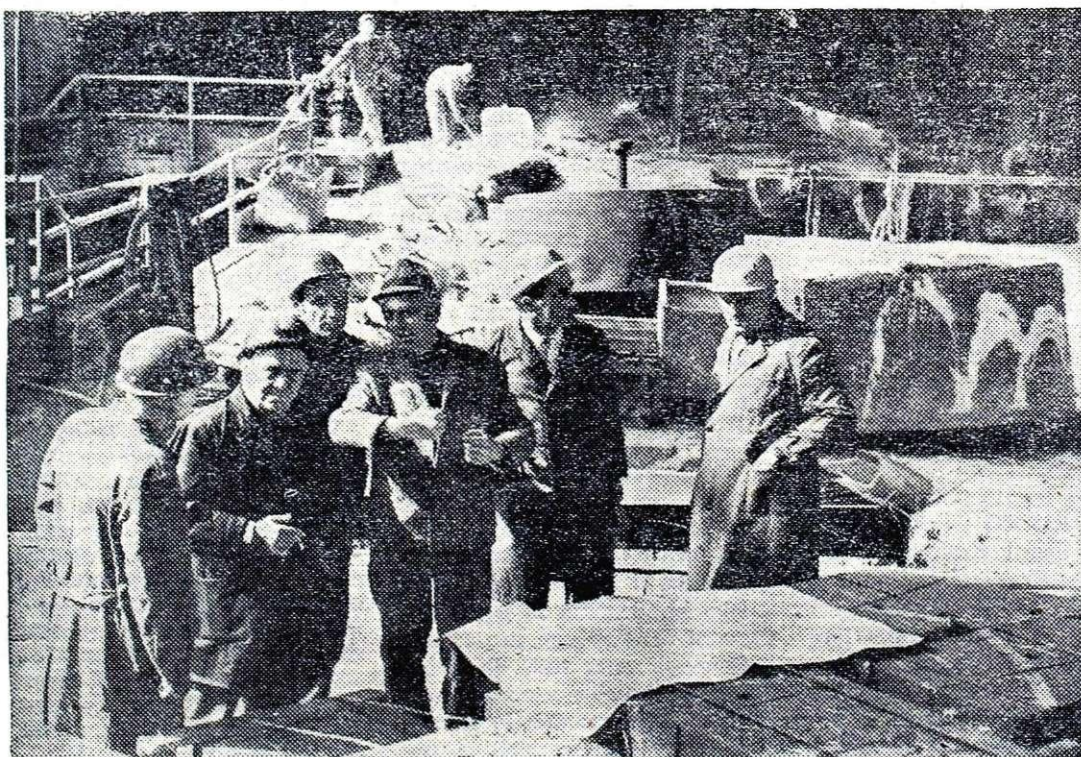
Kljub temu veljajo protislovja na Japonskem za tako nekaj normalnega kot je to, če se poročijo v Shinto ceremonialu, ali se dajo pokopati po budistično. Ta protislovja in nasprotja pravilno spoznati je prav tak nujno kot to, da se poslovimo od starih klišejev, kaj je Japonska z nizkimi zaslužki. Japonska fascini-
ra v treh smereh: z dinamiko, (Nadalj. na 10. str.)

V Sloveniji ima še vedno 18 % zaposlenih osebne dohodke pod 800 dinarjev

Poprečni osebni dohodki so se v prvih šestih mesecih letos, po podatkih zavoda za statistiko SRS, povečali za 17 % nasproti osebnim dohodkom v enakem obdobju lani (v Železarni 16,0 %). Iz marčevskega popisa zaposlenih pa je razvidno, da je v Sloveniji še vedno 17,7 % zaposlenih ali približno 77.000 takih, ki imajo osebne dohodke pod 800 dinarjev za normalni delovni čas (do 600 dinarjev mesečnega OD prejema še vedno 3 odstotke zaposlenih). Največji odstotek takih z osebnim dohodkom do 800 dinarjev mesečno v svoji panogi je v kmetijstvu 31 % (4.500 zaposlenih), v gradbeništvu 28,9 % (7.876) sledijo obrt 23,6 % (6.073), industrija 18,6 odstotka (38.272 zaposlenih) itd.

V mesecu marcu letos je v Sloveniji imelo 17,7 % zaposlenih osebne dohodke do 800 din, nad 2.400 pa 4,9 % zaposlenih in sicer je v gospodarstvu zaposlenih 18,8 % z osebnimi dohodki do 800,00 din in 4,0 % z osebnimi dohodki nad 2.400,00 dinarjev. V negospodarstvu pa je 11,9 % zaposlenih z osebnimi dohodki do 800 din in 9,2 % zaposlenih z osebnim dohodkom nad 2.400 dinarjev.

Poprečni osebni dohodki so bili v Sloveniji v juniju letos 1.346, v juliju pa 1.438 dinarjev. Gospodarstvo je doseglo v juniju poprečje 1.299, v juliju pa 1.407 dinarjev, negospodarstvo pa v juniju 1.619, v juliju pa 1.624 dinarjev. V našem kolektivu pa so znašali poprečni osebni dohodki v juniju 1.276, v juliju 1.356 dinarjev.

Vodje služb, ki so zaposleni pri rekonstrukciji plavža

Rekonstrukcija plavža I. v težavah

Rekonstrukcija in redno popravilo plavža sta v polnem razmahu. Vsi hite, da bi čimprej pristopili k zaključnim delom. Metalna Maribor je zaključila še eno veliko delo — montažo venčne cevi vročega zraka, čaka pa jih še zelo zahtevna montaža osmih kolen proti veterinim šobam, ki so jih izdelale naše strojne delavnice. Pravočasna montaža šobnih kapel in žilidrnikov je omogočila tudi pravočasen pričetek obzidave talilnika s karbonskimi bloki, ki kljub manjši spremembi načina obzidave lepo napreduje. Rešen je bil tudi istočasen način obzidave talilnika in jaska plavža, tako da so se pričela zidarska dela tudi v jasku, vendar z zakasnitvijo, ker RIS Arandelovac ni pravočasno dobavil ognjevdržnega betona za nabijanje hladilnega območja trebuha plavža.

Vzporedno z ostalimi deli na ureditvi samega plavža poteka tudi montaža novega odvoda dimnih plinov, ki bo zaradi svoje višine in izvedbe dal rekonstruiranemu plavžu povsem drugačen zunanji videz.

Vsekakor sloni sedaj največje breme rekonstrukcije plavža na Vatrostalni Zenica, ki mora do roka dokončati obzidavo cevovoda vročega zraka, venčne cevi s ko-

leni vročega zraka iz samega plavža, čeprav jim velike težave povzročajo predvsem zelo zamudno in naporno delo pri obzidavi razvodov vročega zraka ter nepravočasna in nesmotna dobava ognjevdržnega samotnega materiala RIS Arandelovac za obzidavo jaska plavža. V časovno stisko prihaja tudi naša instalacijska delavnica, ki zaradi ostalih montažnih del, še ni mogla pričeti z razvo-
dom hladilne vode na samem plavžu, čeprav ima že pripravljeno vso potrebno opremo. Poševno dvigalo, na katerega strojnici poteka oblaganje konstrukcije kabine z aluminijasto pločevino, bodo naši vzdrževalci uredili in preizkusili do 5. 10. 1970.

Ceprav je bil program rekonstrukcije plavža dobro pripravljen in obdelan, so se zaradi večjega naknadno določenega obsega del, predvsem na talilniku kot kritični fazi rekonstrukcije, težav pri adaptaciji nosilnega obroča jaska in kasnitve dobave ognjevdržnega materiala, pojavile velike težave za pravočasen zaključek rekonstrukcije plavža po terminskem planu, to je 9. 10. 1970. Zato se kljub majhni površini gradbišča skuša do maksimuma uskladiti istočasno delo vseh skupin in tako pospešiti potek vseh še nedokončanih del do predvidenega roka.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

DEŽURNA SLUŽBA

	v pisarni	doma
SOBOTA, 3. oktobra:	328	76537
inž. Stanko ČOP, talilnice		
NEDELJA, 4. oktobra:	852	790/17
Anton GROSELJ, valj. žice		
PONEDELJEK, 5. oktobra:	451	80022
Jože KOSIR, transport		
TOREK, 6. oktobra:	850	83247
inž. Vladimir SENČAR, valj. Bela		
SREDA, 7. oktobra:	556	888
inž. Jaka SOKLIČ, strojne del.		
ČETRTEK, 8. oktobra:	270	693
inž. Avgust KARBA, dir. proizvodnje		
PETEK, 9. oktobra:	302	766
Bogo HOMOVEC, teh. direktor		

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

ORDINACIJE OBRATNIH AMBULANT V OKTOBRU 1970

od 5.— 9. 10.:	
I. Obratna ambulanta	— dr. Čeh dopoldan
IV. Obratna ambulanta	— dr. Šemrov-Novakova dopoldan
II. Obratna ambulanta	— dr. Vilmanova popoldan
od 12.—16. 10.:	
I. Obratna ambulanta	— dr. Čeh dopoldan
II. Obratna ambulanta	— dr. Vilmanova dopoldan
IV. Obratna ambulanta	— dr. Šemrov-Novakova popoldan
od 19.—23. 10.:	
I. Obratna ambulanta	— dr. Čeh dopoldan
IV. Obratna ambulanta	— dr. Šemrov-Novakova dopoldan
II. Obratna ambulanta	— dr. Vilmanova popoldan
od 26.—30. 10.:	
I. Obratna ambulanta	— dr. Čeh dopoldan
II. Obratna ambulanta	— dr. Vilmanova dopoldan
IV. Obratna ambulanta	— dr. Šemrov-Novakova popoldan

Ob sobotah ima službo samo ena ambulanta dopoldan, izmenično po vrstnem redu.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Objekt ali subjekt politične akcije

Ze v zgodnji mladostni dobi se razvije zanimanje za politiko, probleme družbe in človeka. Mladost je obdobje socialne ekspanzije in razširjanja zanimanja s privatnega na javno področje. Radovednost mladih se postopno razširja iz svoje najžje sredine — družine, v širše socialno okolje — mladinske skupine in gibanja. V družbeni realnosti se mladi srečujejo z vsemi procesi, odnosi in problemi družbe, postajajo zavestni nosilci akcij oblikovanja družbenih odnosov in svoje vizije prihodnosti.

Mladi ljudje sprejemajo izkušnje starejših generacij, spoznavajo ustvarjene vrednosti družbene oblike in načine mišljenja. Socialna dediščina omogoča mladim, da se hitreje vključijo v družbeni ambient. Vendar pa je situacija mladine protislovna. Mladina je med preteklostjo in bodočnostjo, med tradicijami in novostmi. Poleg prizadevanja, da spoznajo in sprejmejo socialno tradicijo, mladi težijo tudi k zankanju utrjenih družbenih vrednosti in k preoblikovanju oblik družbenega življenja.

Mladina je na štartu socialnega angažiranja in je »odprta« do družbe in sveta. Mladi so manj kot odrasli obremenjeni s tradicijo, predsodki in preživelimi družbenimi normami. Starejši so že dosegli določeni socialni status, prestiž in mir, zato se borijo za ohranitev obstoječega stanja. Mladi pa so v glavnem na dnu socialne lestvice in se prav zato lahko najbolj odločno borijo za ustrezne družbene odnose, možnosti vsestranskega uveljavljanja itn.

Odnos mladine k spremembam oziroma inovacijam bistveno določijo naslednji socialni činitelji:

- a) socialna struktura
- b) splošni socialni činitelji: industrializacija, urbanizacija, migracijska gibanja, izobraževalni sistem itn.
- c) politični sistem: karakter odnosov političnih organizacij do mladine, koncept mladinskega gibanja itn.

Socialna struktura bistveno določa vlogo in položaj mladine. Mladi imajo v naši družbi pravno in družbeno določen položaj, ki omogoča ustvarjanje največje stopnje samostojnosti, vloge in pozicije v obstoječem procesu družbenega dela in odločanja. Kot posebna socialna skupina ne more biti pasivna, marveč aktivno vključena v obstoječi sistem.

Nekateri splošni socialni procesi imajo velik vpliv na položaj in vlogo mladine v sodobni družbi. Industrializacija, urbanizacija in razvoj izobraževanja, so močno vplivali na afirmacijo mlade generacije. Široke možnosti šolanja in delovne aktivnosti so postavili današnjo mladino v položaj pomembne družbene in ekonomske sile.

Upoštevati pa moramo še druge elemente, ki vplivajo na življenjsko vlogo mladine v družbi. Izredno važno vlogo ima izobraževalni sistem v določanju možnosti mladih k inovaciji. Mladost je obdobje telesne in umske rasti, oblikovanja osebnosti. Zato lahko prav sistem izobraževanja in vzgoje v veliki meri določi možnosti in smer socialnega angažiranja mladine, zlasti pa njeno razvojno pot v bodočnost.

Socializacija je dejavnik oblikovanja človeške osebnosti ter stimulira razvoj miselnih in ustvarjalnih moči in nudi pogoje za družbeno delovanje. Vendar pa je lahko v procesu socializacije prisotna tudi realna nevarnost konformističnega oblikovanja mladine. Družbeni činitelji so zainteresirani, da se mladina prilagodi obstoječemu sistemu vrednot, institucijam in oblikam socialnega življenja. Starejši pogosto projicirajo mladini svoj sistem vrednosti, svojo situacijo, sebe. Tu se lahko srečamo z objektivno možnostjo zamenjave resničnih z lažnimi vrednotami in podobno.

Družbeni činitelji obravnavajo mladino v glavnem kot objekt, a ne tudi kot socialni subjekt. Skoraj splošen pojav je, da se v večkrat politične organizacije pokroviteljsko obnašajo do mladine in da nimajo velikega zaupanja v njeno samostojno politično delovanje in opredelitev. Življenjsko in resno družbeno vprašanje je: kako se lahko mladina najhitreje pozitivno in učinkovito afirmira kot socialni subjekt. V sistemu samoupravljanja se morajo ustvarjati vsi pogoji za vsestransko uveljavljanje mladine. Potrebno je razviti zavest in prakso, ki bo priznavala samostojnost in posebnost mladine kot specifične socialne skupine, katera ima široko zanimanje potrebe in interese ne samo v politični marveč tudi v družbeni sferi. Vključevanje raznovrstnih socialnih problemov, potreb in zahtev mladine v središče politične akcije, je eden od pogojev preoblikovanja klasično političnega značaja ZM v vse bolj redno zvezo mladih.

Zveza mladine mora v enakopravnem dialogu z drugimi političnimi subjekti razpravljati o vseh socialnih vprašanjih. Razlike v stališčih niso ovira temveč pogoj za doseglo stvarne enotnosti družbeno političnih sil. Vodilna vloga ZK pa se mora ustvarjati kot sinteza najbolj naprednih teženj združenih proizvajalcev in potrošnikov.

prof. Srečko Krč

Mladi več o sebi in manj o drugih, ali obratno?

To vprašanje sem si zastavil, ko sem prebral članek FRENKA v 37. številki Železarja. Mnenja sem namreč, da se FRENK popolnoma neupravičeno razburja nad članom MILANA, objavljenim v 35. številki Železarja, ker je le-ta še kako realen, najmanj pa je teoretičnega značaja, kot to trdi avtor.

Dejstvo je, da je zadnji čas, da se tudi mladina vključi aktivno v družbenopolitična dogajanja in s tem dobi v družbi mesto, ki ji pripada. Zdi se mi, da FRENK nima prav, ko trdi, da ZMS nima svojega idejno-političnega jedra, kajti iz zadnjih razgovorov z mladinskimi aktivisti v občini je bilo nedvoumno videti, da si mladina še kako želi delati v družbenopolitičnih organizacijah, da se mladi zanimajo za dogajanja okrog sebe, da pa žal nemalokrat nimajo možnosti, da bi v določenih važnih odločitvah aktivno sodelovali. Strinjam se z ugotovitvijo, da mladi malo ali sploh ne sodelujejo na zborih volivcev ali na podobnih področjih, vendar sem mnenja, da bi bilo stanje popolnoma drugačno, če bi mladi vedeli, da lahko vplivajo na dogajanja okrog sebe s tem, da so tudi njihovi predlogi upoštevani v sprejetih sklepih in odločitvah. Drugo, kar je, pa je ravno to, da bi morali ravno starejši v KS skrbeti za politično vzgojo mladine in si s tem zagotoviti tudi mlade kadre, ki bodo sčasoma sposobni zamenjati starejše kadre. Žal pa še vedno marsikje prevleča velja pregovor, da »pišče ne more več vedeti od koklje«. S tem se vsekakor napredni človek ne more strinjati, kajti jasno je, da je ravno mladina vir novih moči, novih idej ter da je prihodnost danes odvisna bolj od nas mladih kot kdajkoli prej.

Sicer pa mi ni jasno, zakaj FRENK omenja, da bi morala ZMS biti enakovredna družbenopolitična organizacija. Mnenja sem, da ZMS ne bi morala biti, temveč da JE ŽE enakovredna vse od svojega nastanka. Drugo vprašanje, ki bi ga tu lahko zastavili je, koliko je bila ZMS aktivna v primerjavi z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Mnenja sem, da pisec, ki se podpisuje MILAN, nikakor ni idealist, je pa optimist in realist. Čudim pa se FRENKU, ko očita, da v člankih omenjenega avtorja še ni zasledil kakršnihkoli konkretnih predlogov za rešitev določenih vprašanj. Zato svetujem, da FRENK še enkrat pazljivo in pozorno prebere omenjene članke in upam, da potem ne bo več trdil, da so le-ti samo teoretičnega značaja.

Saša

3. seja posvetovalnega organa ZM ZPSŽ

Pobudniki za minulo sejo posvetovalnega organa ZM združenega podjetja Slovenske železarne, je bilo vodstvo mladinskega aktiva železarne šture, ki so v dogovoru s predsednikom posvetovalnega organa predlagali dnevni red, ki je obsegal v glavnem štiri točke in sicer: 1. Delo posvetovalnega organa, 2. Imenovanje komisij, 3. Srečanje mladine na Ravnah ob 350-letnici železarstva v Mežiški dolini in 4. Priprave na obravnavo srednjeročnega programa ZP Slovenske železarne.

Žal se pomembne seje, ki je bila v četrtek, 24. septembra v prijetnem počitniškem domu štorskih železarjev na Svetinji, niso udeležili predstavniki iz Raven. Prisotni člani posvetovalnega organa so se zato uvodoma dogovorili, da bodo točke dnevnega reda vseeno v celoti obravnavali, svoja stališča o teh vprašanjih pa bodo poslali v razpravo in eventualno potrditev še predsedstvu mladine železarne Ravne. Nepojasnjena odsotnost članov posvetovalnega organa iz Raven, pa je bila tudi sicer edina senca, ki je padla na skrbno pripravljeno organizacijo seje. Po sklepu, da bo v prihodnjih dneh predsednik posvetovalnega organa Miro Ipavec obiskal aktiv ZM železarne Ravne ter se tam pozanimal in pogovarjal z vodstvom železarne in mladini o delu aktiva ZM, so prisotni prešli na prvo točko dnevnega reda. Razpravljali so o dosedanjem delu PO in ugotovili, da dosedanje delo ni bilo ravno najboljše in, da ni steklo predvsem zaradi povsem objektivnih vzrokov (kadrovske spremembe, obveznosti posameznih aktivov do ObK ZMS itd.). Bili pa so si enotni v tem, da bo potrebno v delo PO vložiti več truda, če bodo hoteli opravičiti svoj obstoj. Kot prispevek k dosegu tega cilja, je vodstvo mladine železarne šture predlagalo, da bi imenovali dve novi komisiji — športno rekreacijska in komisija za gospodarstvo in samoupravljanje. Prisotni so se s tem predlogom strinjali in ga tudi sprejeli. Domenili so se tudi, da bi komisiji sestavljali predsedniki enakih komisij v posameznih aktivih železarn in po potrebi še določeno število članov. Komisiji naj bi izdelali načrt dela ter se sestajali po potrebi, najmanj pa enkrat ali dvakrat letno.

Nadalje so razpravljali o srečanju mladine ZPSŽ. Kljub zagotovitvi predstavnikov železarne Ravne na eni prejšnjih sej, da bodo srečanje organizirali pa so se nenadoma pojavile ovire. Kot kaže, srečanje mladih železarjev iz neznanih vzrokov sploh ni zajeto v program prirediteljev ob 350-letnici železarstva v Mežiški dolini. Ta nespornost (?) naj bi se takoj rešil, v kolikor do srečanja na Ravnah ne bo prišlo pa bi bilo isto v oktobru mesecu na Jesenicah.

Člani posvetovalnega organa železarne šture in Jesenice so se nato dogovarjali o pripravah na obravnavo srednjeročnega programa ZP Slovenske železarne. Mnenja so bili, da obravnavanje programa ne bi smelo iti mimo mladih, ki pa naj bi se omejili bolj na človeka, njegovo vlogo in mesto v srednjeročnem programu. Smatrajo namreč, da je človek — delavec in samoupravljaec premalo jasno prisoten v množici števil. Premalo je poudarjen človek kot bistveni element od katerega je pravzaprav odvisen uspeh ali neuspeh plana. Večji poudarek mora biti na izobraževanju, kadrovanju in standardu delovnega človeka. Srednjeročni plan naj bi v tej smeri obravnavali aktivisti posamezno, si izmenjali svoja gledanja in predloge, katera bi kasneje koordiniral še posvetovalni organ in izkristaliziral določena stališča mladine ZP.

K uspešnemu delu seje PO je svoj delež prispeval tudi predsednik sindikata ZPSŽ tov. OCVIRK. Ko je bil seznanjen z dosedanjim delom nekompletnega PO, je dejal, da nikakor ni korektna poteza za mladih ravenskih železarjev, da se niso udeležili seje PO, ki ima tudi namen še bolj približati mlade in usklajevati njih delo v ZPSŽ. Taki ali podobni odnosi niso v prid zastavljenim ciljem. Nadalje je tovariš Ocvirk govoril o pomenu posameznih družbenopolitičnih organizacij pri obravnavanju srednjeročnega programa in pri tem poudaril, da se morajo vse organizacije poglobiti in z vso resnostjo pristopiti in pomagati pri uspešnem oblikovanju programa. Omenil je tudi vprašanje fluktuacije predvsem mlade delovne sile in pri tem poudaril nujnost, da se to zajezi. Po njegovem mnenju bi se vsaj delno rešilo to vprašanje s povišanjem stipendij, načrtnim delom z mladimi strokovnjaki in pa realnimi osebnimi dohodki.

V nadaljevanju so prisotni člani PO tudi sprejeli predlog predsednika sindikata ZPSŽ tov. Ocvirka, da bi bila naslednja seja PO, ko bodo izdelali dokončna stališča mladih do srednjeročnega programa, istočasno, vendar ločeno s sejo koordinacijskega odbora sindikata ZPSŽ, ki bo na Jesenicah. Kasneje pa naj bi se zbrali ter medsebojno usklajali stališča s katerimi bi skupno nastopili pred delavskim svetom ZPSŽ. S tem in

Samoupravni organi v preteklem tednu

11. seja odbora za osnovna sredstva

Na 11. sei odbora za osnovna sredstva, ki jo je predsednik odbora sklical v četrtek, 24. septembra 1970 so obravnavali predložene elaborate za nabavo raznih strojev ali naprav oziroma za razna dela, ki angažirajo sredstva investicijskega vzdrževanja ali sredstva amortizacije za zamenjavo.

Na podlagi predloženih elaboratov so odobrili nabavo naslednjih novih osnovnih sredstev: pakirni stroj za žičnike, stroj za proizvodnjo sekance, postrojenje za proizvodnjo patentirane žice za prednapeti beton, brusilni in polirni stroj za brušenje in poliranje vlečenega jekla v palicah, specialnih previjalnih strojev za previjanje VAC žice, Greigerjev čistilec v črpalnici na jezcu, brusilni stroj za brušenje orodja, horizontalni pihalni stroj, stroj za ploščinsko brušenje. Poleg tega so odobrili tudi tale dela: antikorijsko zaščito cevovoda v Zasipu, antikorijsko zaščito strehe v žebeljarni, generalno popravilo parnega kotla K-101 na Javorniku, asfaltiranje cestišča do nove delavnice cestnih vozil na transportu in adaptacijo garederob v HVŽ za zaposlene žene v tem obratu.

Vzeli so na znanje informacijo o srednjeročnem razvojnem programu in dali načelno soglasje za nabavo naprave za hladno oblikovane profile in v ta namen že odobrili angažiranje sredstev. Glede sanacije elektro naprav žerjavov v jeklarni so naročili odgovorni službi, da v sredstvih in programu prihodnjega leta predvidi potrebna sredstva.

V nadaljevanju seje so odobrili likvidacijo lesene barake na prostoru vajjarne Bala, ki je brez sedanje vrednosti, odobrili so nakup stanovanjskega dvanajststopenjskega SGP Gorica in adaptacijo skladišča UOS v Trebežu za delavnice RTA.

16. seja odbora za splošne zadeve

Predsednik odbora za splošne zadeve Zdravko Crv je sklical 16. sejo v torek, 29. septembra in za dnevni red predlagal obravnavanje poročil o uspešnosti in koristnosti izvršenih službenih potovanj in inozemstvu v letošnjem letu, odobritev nadaljnjih službenih potovanj in reševanje tekočih zadev.

Poročila o uspešnosti in koristnosti izvršenih službenih potovanj v zamejstvo v letošnjem letu, so na zahtevo odbora dostavili direktorji: sektorja tehnične kontrole in raziskav, sektorja za proizvodnjo, tehničnega sektorja in komercialnega sektorja. Na podlagi teh poročil so ugotovili, da so bila službena potovanja oziroma izkušnje pridobljene na službenih potovanjih v zamejstvo koristno uporabljene v Železarni, razen nekaterih tistih potovanj, ki so bila vezana na novogradnje ali perspektivne gradnje, ker njihove koristnosti sedaj še ni mogoče oceniti. Z zadovoljstvom so ugotovili, da smo v Železarni zares pristopili k predlaganju le takšnih službenih potovanj v zamejstvo, ki imajo velik po-

men ne samo za Železarno temveč za železarstvo na sploh. Po izkušnjah službenih potovanj smo marsikje spreminili in izboljšali našo tehnologijo. Zato odbor priporoča, da s takšnim načinom nadaljujemo in da se podobna poročila v bodoče obravnavajo polletno.

V nadaljevanju seje so odobrili nadaljnjih pet službenih potovanj v zamejstvo, od teh sta dve komercialnega značaja, tri pa so čisto strokovni. Nato so odobrili spremembo sistemizacije delovnih mest v administraciji valjarn na Javorniku v zvezi z ukinitvijo nekaterih agregatov, odobrili so otvoritev novega delovnega mesta v jeklarni in sicer delovno mesto tehnologa in rešili še nekaj prošenj.

pa še nekaterimi skupnimi pogovori o mladih in njihovi organizaciji, pa bi se lahko odstranjevale tudi mnoge prepreke med »staro in mlado generacijo«.

Uspešna seja posvetovalnega organa ZM ZPSZ se je končala s poročili o delu aktivov ZM železarne Jesenice in Store v obdobju med zadnjima sejama PO. Medtem ko je delo TK ZM železarne Jesenice znano, omenjam samo delo TK ZM železarne Jesenice. Povedali so, da večjih akcij

niso organizirali, izvedli pa so volilno konferenco, ko so zamenjali prejšnje vodstvo, ki mu je potekla mandatna doba. Naredili pa so korak naprej pri uvajanju mladih v samoupravne organe. Mladih je tokrat več v samoupravnih organih, kot jih je bilo kdajkoli prej, vendar pa težijo za tem, da jih bo ob prihodnjih volitvah še več takih, ki bodo v samoupravnih organih sposobni delovati. Sicer pa so delo pričeli resno in upajo, da bodo nalogam, ki so si jih zadali, v celoti kos. E. Z.

7. seja sveta DE talilnice

Svet DE talilnice je imel 22. septembra sedmo sejo. Na seji so pregledali proizvodne rezultate za osem mesecev. Z doseženimi rezultati, še posebej v zadnjih dveh mesecih, niso posebej zadovoljni. Vzroke za to je treba iskati v tem, ker je plavž št. 1 v remontu in je zato na razpolago manj tekočega grodja. Tudi staro železo ne ustreza, vendar pa bi se z večjo prizadevnostjo lahko bolj približali planirani količini proizvodnje.

Pričakujejo, da bo nova aglomeracija, ki sedaj poskusno obratuje, dnevno po štiri ure, dala določene rezultate, ki bodo prispevali k izboljšanju sedanjega stanja. Govorili so še o preusmeritvi proizvodnje v livarno in sicer od proizvodnje livnih plošč na elektrode, večji poudarek pa naj bi dali tudi jeklotitini.

Na področju talilnic je precej težav tudi zaradi pogostih menjav delavcev. Na seji sveta DE so bili mnjenja, da je treba prek ŽIC skrbeti

za mlade kadre. Neustrezna oskrba z vložkom, občutno pomanjkanje delavcev in drugi problemi narekujejo, da se bo moral vodstveni kader še bolj potruditi, da bi dosegli pričakovane rezultate.

Ob koncu seje so razprav-

ljali tudi o pravilniku o varstvu pri delu za obrate in oddelke talilnic ter jih potrdili. O teh pravilnikih so že prej razpravljali na sejah komisij v posameznih obratih. Ker so nekateri sodelavci odšli iz tovarne, so namesto njih v posamezne komisije kooptirali druge člane.

Seja odbora za dohodek in nagrajevanje

Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje je v soboto, povabil vse šefe delovnih enot in vse predsednike komisij za nagrajevanje v delovnih enotah. Za dnevni red takšne razširjene seje je predlagal obravnavo osebnih dohodkov izpod 800 din, odnos osebnih dohodkov med kvalifikacijami in analizo obratov s kritičnim oblikovanjem osebnega dohodka.

Seja ni bila namenjena reševanju konkretnih primerov, temveč skupnemu dogovoru kako te primere reševati na pristojnih organih samoupravljanja v okviru svojih pristojnosti. Zato tudi niso sprejeli nobenih sklepov, so pa sprejeli k vsaki točki dnevnega reda nekaj zaključkov oziroma stališč in priporočil.

Glede zaslužkov izpod 800 din so ugotovili, da so to precej osamljeni primeri posameznih delavcev v najnižji kategoriji in jih je tako posamezno treba tudi reševati. Vzroki za tako nizke zaslužke so nekateri že znani, na primer dolgo bolovanje, majhno število opravljenih ur, nedoseganje norm in podobno. Vzroke, ki še niso znani, zakaj nekateri delavci pri normalnem delovnem času ne

dosežejo večjih osebnih dohodkov, pa bo morala služba za nagrajevanje skupaj s kadrovskim sektorjem ugotoviti in jih nato skupaj s prizadetimi obratovodstvi tudi reševati z določenimi ukrepi. Predvsem bo treba v teh primerih bolj aktivirati obratne komisije za medsebojne odnose in nagrajevanje, ki v nekaterih obratih sploh nič ne delajo, pa čeprav imajo v teh obratih tudi probleme nagrajevanja. Vso skrb za nagrajevanje prenašamo največkrat le na centralne organe in manj na komisije v delovnih enotah, da ne govorimo o obratnih komisijah.

Tudi glede odnosov osebnega dohodka med kvalifikacijami ni bilo konkretnih zaključkov, ugotovili pa so da ta problem v Železarni obstaja. Nekazali so tudi možno rešitev na skupnem sestanku s komisijo za kategorizacijo, vendar so menili, da je treba razpravo o tem začeti v obratih in delovnih enotah, začasno bolj kritične probleme reševati v delovnih enotah s stimulacijo izven kategorije, predvsem pa je treba poenotiti deloven čas v vsej Železarni. Predlogi z razprav v obratih bodo podlaga za lažje in pravičnejše odločanje starša za naslednje leto.

Ko so obravnavali obrate s kritičnim oblikovanjem osebnega dohodka so ugotovili, da se v teh obratih stanje že umirja ali pa se mesečno rešuje, dokler se oblikovanje ne umiri in ustali. Kritična je ostala le šamotarna, zato so naročili službi za nagrajevanje, da skupaj z obratovodstvom šamotarne analizira stanje in v najkrajšem času predloži odboru za dohodek in nagrajevanje ustrezno rešitev.

Vzdrževalcem letos že 6.650 N din...

(Nadalj. s 1. str.)

na odškodnina je vsekakor upravičljiva za izvršni dosežek avtorja.

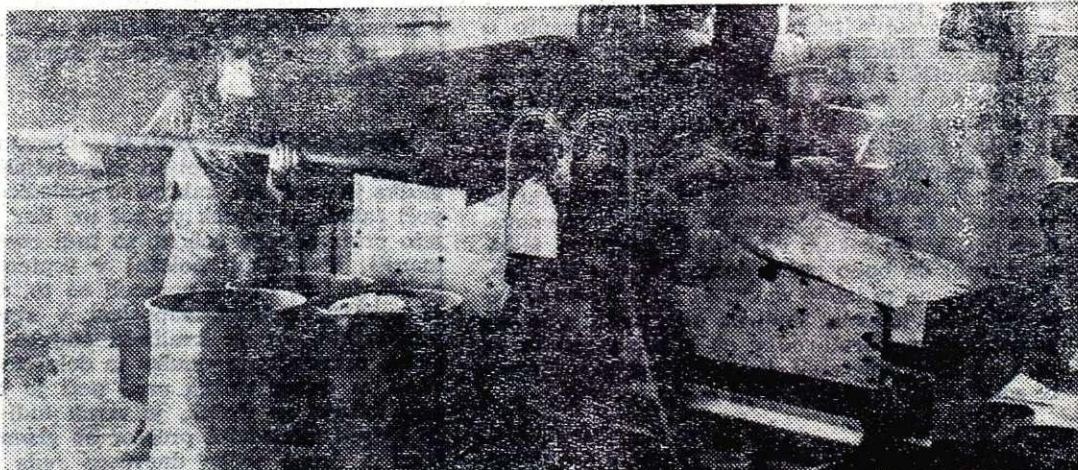
Nekateri izboljševalni predlogi vzdrževalcev so bili nagrajeni v komisijah delovnih enot, v katerih so bili izvedeni.

Kakor nekateri drugi avtorji, se tudi strojni in elektro vzdrževalci uspešno lotevajo reševanja težjih in zahtevnejših problemov, ki zavirajo in hrome nemoten potek proizvodnje ali pa prekomerno obremenjujejo materialne, proizvodne in vzdrževalne stroške. Zato komisija za izume in racionalizacije pri svetu DE vzdrževanja ni

mogla dokončno in objektivno oceniti vseh predloženih in izvedenih izboljšav in jih je predložila v dodatno proučitev, oceno in nagraditev ali šefu DE, pristojnim strokovnjakom in izvedencem, ekonomistom in računovodjem ali pa odboru za izume in racionalizacije pri DSŽ.

Vsi ti predlogi so kvalitetni in izkazujejo večje vrednosti, prihranke in koristi.

S popolno, dodatno dokumentacijo bodo tudi te tehnične izboljšave v najkrajšem času ocenili, avtorje pa na osnovi pravilno izračunanih in potrjenih prihrankov in koristi stimulatивно nagradili, kakor to določa pravilnik.

Elektrodni oddelek — proizvodnja varilnega praška

Sestanki delovnih skupin

LIVARNA — VISTER — KOKILNA LIVARNA IN KALUPARJI — Na sestanku 25. septembra so obravnavali perspektivni razvojni program slovenskih železarn ter predvideno ustavitev proizvodnje kokila in livnega materiala v železarni Jesenice. Omenjena proizvodnja bo prenešana v Štore. V sivi livarni je še 21 delavcev, od tega bo 11 delavcev zaposlenih pri proizvodnji elektrod, pri proizvodnji jeklene litine pa deset delavcev. V nekdanji sivi livarni bodo zadnji ših opravi 26. septembra, za ponedeljek, 28. septembra pa je predvideno, da bodo začeli s proizvodnjo po novem programu. Na sestanku je bilo rečeno, naj pristojne službe do 15. oktobra rešijo vprašanje novega normativa ter predlagajo cenik za formiranje osebnih dohodkov za elektrode. Obratovodstvo livarne naj izdela predlog racionalizacije proizvodnje elektrod.

VEN HVŽ — KAVČIČ — Sestanek so imeli 18. septembra in razpravljali o stanju v tovarni, investicijah, organizacijskih vprašanjih, delovni disciplini in varstvu pri delu. Vodja delovne skupine je na kratko seznanil prisotne s sedanjim stanjem tovarne, delavci pa so postavili vprašanje, zakaj takšne razlike pri gibljivem delu osebnih dohodkov med upravnimi službami, proizvodnjo in vzdrževanjem. Zavzemali so se za pravilno vrednotenje dela. Delovna skupina priporoča vodstvu vzdrževanja, da odbitke osebnih dohodkov ureja po pravilniku o odbitkih, ki je bil sprejet za vso enoto. Dosedanji primeri kažejo, da se tako ne dela, to pa povzroča nezadovoljstvo. Zaradi razširitve obrata bo treba v prihodnje na novo organizirati delo tako, da bodo zmogli vse naloge. Ponovno je bilo postavljeno vprašanje higienskih prostorov. Govorili so o varnosti pri delu. Kljub precejšnjim prizadevanjem, da bi bile naprave usposobljene, ugotavljajo, da te večkrat niso v takšnem stanju kot bi morale biti. Tudi proizvajalci večkrat ne javljajo pravočasno vseh okvar.

JAVORNIK I — ZUPAN — ADJUSTAŽA — Na dnevnem redu sestanka 23. 9. je bila informacija obratovodstva, govorili pa so tudi o nagrajevanju in delovni disciplini. K zapisniku in informaciji navzoči delavci niso imeli pripomb. Vodja delovne skupine je prisotne opozoril glede discipline in predvidene reorganizacije v normativu. Tov. Knafelj pripominja, da ne bo nikomur žal, če bo zapustil obrat zaradi osebnih dohodkov. Z osebnimi dohodki niso zadovoljni in vprašujejo, če je možnost za izboljšanje. Sledil je odgovor, da je to možno samo ob tehnoloških spremembah. V zvezi z nagrajevanjem so v razpravi sodelovali še sodelavci: Bernard, Knafelj in Anastasov. Slednji je invalid III. kategorije in ima petčlansko družino. Vprašuje, kako naj živi s plačo žagarja in tretjo skupino. Dobil je odgovor, da so mu dodelili lažje delo, več kot to pa ni mogoče.

JAVORNIK I — MARKELJ — LAHKE PROGE — Sestanek so imeli 24. septembra. Vodja delovne skupine je poročal o izpolnjevanju nalog za september, obratovodja pa je podal informacijo o predvidenih nalogah za oktober. Imajo na razpolago precejšnjo količino vložka, zato je bilo predlagano, da bi v oktobru delali normalno vse sobote. S predlogom so se strinjali, vendar je treba to delo plačati kot nadurno delo. Na vprašanje tov. Kneževiča glede povišanja skupine je obratovodja povedal, da komisija za nagrajevanje to vprašanje še vedno obravnava. Ko so obravnavali naloge, ki jih čakajo v bližnji prihodnosti, je bilo rečeno, da bodo sedaj delali tudi ob sobotah, drugo leto pa se lahko zgodi, da ne bodo imeli dela tudi med tednom. Tudi na to vprašanje je dal pojasnilo tov. obratovodja, ob koncu sestanka so pa kritično obravnavali disciplino oziroma nekatere sodelavce, ki ne prihajajo točno na delo.

PLAVŽ — KAMNOLOM — TREBEŽ — Na sestanku 22. septembra so analizirali poškodbe, ki

jih je v zadnjem času precej zlasti pri transportu z vagončki. Ugotovili so, da je vzrok tem poškodbam iskati tudi pri neizkušeni mladosti delavcev, saj je med njimi precej mlajših od 18 let. Ne zavedajo se še resnosti in nujnosti, da bi upoštevali varnostne predpise. Proizvodnja dolomita poteka normalno, so pa v precejšnjem zaostanku z urejanjem stene kamnoloma. Bliža se deževno in zimsko obdobje, v kamnolomu pa ni dovolj delavcev, ki bi opravili zahtevno delo v steni in obenem reševali proizvodnjo. Precej proizvodnih problemov bi lahko rešili z boljšo povezavo s kamnolomom Mežaklja na Jesenicah in obratovodstvom. Vendar to ni mogoče, ker nimajo telefona in so tako odrezani od ostalih obratov.

JEKLARNA — VISTER — JANSKA — III. IZME-NE PEČI — Sestanek so imeli 16. septembra. Inž. Skube je obrazložil problematiko obrata. Opozoril je, da slabo delo in zastoji vplivajo na osebne dohodke. V livni jami bi se morali bolj potruditi, da ne bo toliko šarž brez zapiranja ali predorov. Ob tolmačenju okrožnice o dopustih se je razvila razprava. Delavci vprašujejo, zakaj se pišejo letni dopusti tudi na nedeljo; zakaj se ure za manjkajoče plačujejo le za črne ure oziroma naj se plača 2 odstotka ali pa pišejo v prostih dneh. Zanima jih tudi, zakaj še ni napravljen nov tir za dovoz starega železa v jeklarno.

VALJARNA ŽICE — DOLŽAN — VILMAN — Sestanek so imeli 10. avgusta. Razpravljali so o poslovanju Železarne v prvem polletju, proizvodnji valjarne v prvem polletju, o vsebini okrožnice št. 18 in varstvu pri delu. Ugotavljajo, da je postavka za delovno mesto prevzemalca vložka ter za žerjavovodjo 20-tonskega in 4,5 tonskega žerjava prenizka. Nujno bo treba nabaviti verige za 20-tonske in 4,5 tonske žerjave. Poleg tega bo treba rešiti vprašanje tople in mrzle vode v garderobi. Namestiti je treba proizvodne table pod žerjavovodsko kabino.

PLAVŽ — KAMNOLOM — APNENICA — Sestanek so imeli 21. septembra. Na dnevnem redu je bila proizvodna problematika za avgust in finančno stanje za julij in avgust, varnost pri delu s poudarkom na poškodbe, delovna disciplina, razpravljali so še o higienskih prostorih in nagrajevanju.

Ker so v zadnjem času imeli tri poškodbe, so obširneje govorili o varnosti pri delu, obenem pa ugotavljajo, da poškodbe nastajajo zaradi premajhne pozornosti posameznih delavcev. Zatem so govorili o disciplini. Kritično so ocenili primere, ko posamezni sodelavci vabijo svoje kolege, da jih obiskujejo med delovnim časom na delovišču v kamnolomu. Take primere je treba v celoti odpraviti. Sleherni posameznik naj skrbi za čistočo in red v higienskih prostorih. Največ so govorili o slabem zaslužku delavcev v kamnolomu in jih zanimala, kaj je urejeno glede druge skupine. Zahtevali razgovor z obratovodjem na skupnem sestanku glede neustreznih osebnih dohodkov. Ugotavljajo, da tudi čistilke zaslužijo več kot delavci v kamnolomu. Ljudje množično zapuščajo kamnolom, saj je v zadnjem času zapustilo delo kar šest delavcev.

MARTINARNA — JEREB — Sestanek so imeli 16. septembra. Najprej so razpravljali o pripravi vložka in ugotovili, kakšne so posledice, če morajo peči čakati na vložek po več ur. Ker ne izpolnjujejo proizvodnega načrta, so tudi osebni dohodki manjši. V kolikor položaj v septembru ne bo boljši, je inž. Skube opozoril na to, da bodo OD še manjši. Delavci, zaposleni v starem železu, poudarjajo, da je kvaliteta starega železa zelo slaba, primanjkuje »muln« in delavcev pa tudi en vhod za dovoz vložka pred peči je premalo. Da peči čakajo na vložek, je vzrok tudi v tem, ker so ukinili nakladalni prostor ob glavni pisarni. V zvezi z drugo točko dnevnega reda so prisotne seznanili s problematiko dopustov.

VALJARNA BELA — NOČ — Vodja oddelka je na sestanku 15. septembra poročal o izpolnjevanju proizvodnega načrta za avgust ter govoril o nalogah za september. Iz poročila tov. Komljanca je razvidno, da plan v avgustu ni bil izpolnjen zaradi remonta štetila in zato niso imeli na razpolago dovolj vložka. Tudi vložek, s katerim so razpolagali, ni bil ustrezno izvaljan. Plan za september je dosegljiv le v primeru, če bodo nemoteno obratovali vsi stroji. Razpravljali so tudi o vzdrževanju krožnih škarij in oblikovalnih prog. Vodja oddelka je govoril še o naročilih, ki jih je veliko. Uprava podjetja naj razmisli o nabavi še enih krožnih škarij in oblikovalne proge, da bi lahko bili izdelki še kvalitetnejši. Stanje v higienskih prostorih se od zadnjega sestanka ni spremenilo.

OTK — KEMIČNI — BENEDIČIČ — ŠAMOTARNA — Sestanek je bil 18. septembra. Prisotni so bili seznanjeni z informacijo o poslovanju tovarne v prvem polletju, razpravljali pa so tudi o dopustih. Predlagano je bilo, naj bi obratne analize opravili v čim krajšem času, s tem pa bi prispevali k izboljšanju kvalitete izdelkov v šamotarni. Dopuste je treba koristiti po predvidenem planu. Poiskali bodo kar najbolj ustrezen način vzorčevanja iz polnih silosov šamotnega materiala, kar je tudi zahtevalo obratovodstvo šamotarne.

PIV — BELJAN — Na sestanku 18. septembra je bila prebrana informacija o poslovanju tovarne v prvem polletju. Zbrani delavci so bili z informacijo zadovoljni in želijo, da bi bilo tudi v drugem polletju tako uspešno poslovanje kot v prvem. V nadaljevanju sestanka je bila omenjena organizacija izleta, nato pa poudarili, da samoupravni organi ne delujejo tako kot bi morali. Probleme v obratu rešujejo kampanjsko in tudi površno. Predlagano je bilo, da bi imeli delavci, zaposleni v obratu PIV, enkrat v letu skupni sestanek, na katerem bi se pogovorili o perečih problemih posameznikov in delovne enote. Obenem naj bi sodelovali pri oblikovanju določenih ukrepov.

Dispečerji plinov in vode ponovno opozarjajo glede čevljev. Želijo lahke čevlje, ker imajo zelo široko delovno območje in morajo večkrat tudi na plinovode. Zahtevajo pojasnilo glede toplega obroka, kar je bilo napisano tudi v okrožnici št. 20, ki jo je izdal kadroviski sektor. Radi bi vedeli, koliko so prispevala druga podjetja, ki jih ni malo, njihovi delavci pa tudi koristijo topli obrok v kantinah.

HVŽ — HLADNA VALJARNA — PREVC — Na sestanku 23. septembra so navzoči delavci najprej dobili odgovore na vprašanja, ki so jih postavili na prejšnjem sestanku. V nadaljevanju se je razpravljalo še o proizvodni problematiki. Na vprašanje zakaj je tako slab vložek, ki ga dobivajo iz valjarne Bela so dobili pojasnilo, da na štetilu manjka vmesno valjčno ogrodje. Komisija pa bo raziskala tudi ostale vzroke. Zbranim delavcem je bilo pojasnjeno, da je v načrtu izgradnja nove hladne valjarne: Da bi se izognili težavam z vložkom, pošiljamo material v Italijo, da bi preizkusili in ugotovili napake, ki jih bo treba brezpogojno odpraviti.

Na vprašanje zakaj primanjkuje delavcev so prisotni dobili odgovor obratovodstva, da je bil stalež v tovarni zmanjšan za okrog 1000 ljudi. Večina delavcev išče boljši zaslužek v tujini.

Delavci so se zanimali zakaj so osebni dohodki pod poprečjem tovarne. Vzroke je treba iskati v prenizki kategorizaciji delovnih mest in so že predlagani popravki. Delno je treba iskati vzroke tudi v prenizki storilnosti. Železarna ima velike naloge. Vračati je treba tudi posojilo za rekonstrukcijo tovarne.

Ugotavljajo prepogoste okvare na strojih, zlome valjev ter neustrezen vložek. Omenjene so bile tudi norme in disciplina. Obratovodja je delavcem zaposlenim na škarijah povedal, da bodo dobili tabele za izračunavanje norm.

OBISKALI SMO...

Sindikalni odbor livarne

Naš razgovor s predsednikom sindikalnega odbora livarn tov. Antonom Tavžljem je bil v času, ko je problematika livarne še kako pomembna in je trebao njeni nadaljnji perspektivi še spregovoriti. Tov. Tavželj se je našemu vabilu rad odzval in nam povedal nekaj več o obveščanju in problemih, s katerimi se sindikalni odbor srečuje pri svojem delu.

Seje sindikalnega odbora sklicujejo, kadar je treba obravnavati določene probleme. V sindikalnem odboru so člani, ki so zaposleni v sivi in jeklovilarni ter modelni mizarni, ti pa lahko v raznih možnih oblikah informirajo člane sindikata o vsem, kar je bilo povedanega in sklenjenega na seji sindikalnega odbora. Tudi delavci sami se zanimajo za delo sindikalnega odbora ter za sprejete sklepe. Druga oblika obveščanja pa je možna in tudi zelo učinkovita, ko člani sindikalnega odbora o določenih problemih razpravljajo na sestankih delovnih skupin. Delovne skupine so potrebne, saj je delavcem dana možnost, da svoje mnenje ter predloge povedo, samoupravni organi in uprava podjetja pa kolikor je pač mogoče, njihove predloge realizira in tako pridemo do potrebnih rezultatov.

Že nekaj let je v ospredju perspektiva livarne. O tem vprašanju je bilo nekaj napisanega že v Železjarju, na sejah sindikalnega odbora pa tudi razpravljajo o tej problematiki. Najprej je treba poudariti, da glede perspektive ne morejo biti zaskrbljeni, ker imajo livarni toliko naročil, da je vprašanje, če jih bodo ob sedanjih tehnologiji in stanju naprav lahko v celoti realizirali. Prav zato bi moralo biti delo livarjev boljše vrednoteno kot je npr. to drugod. Po drugi strani je res tudi to, da je med mladimi vse premalo zanimanja za poklic livarja. Tudi pobuda obratovodstva, o kateri je Železar že pisal, bi morala biti deležna večje pozornosti. Predlagano je bilo, da bi mladinci, ki obiskujejo poklicno železarsko šolo in so se odločili za poklic livarja, na delovnih mestih v livarni spoznali način dela, v šoli pa bi dobili potrebno teoretično znanje.

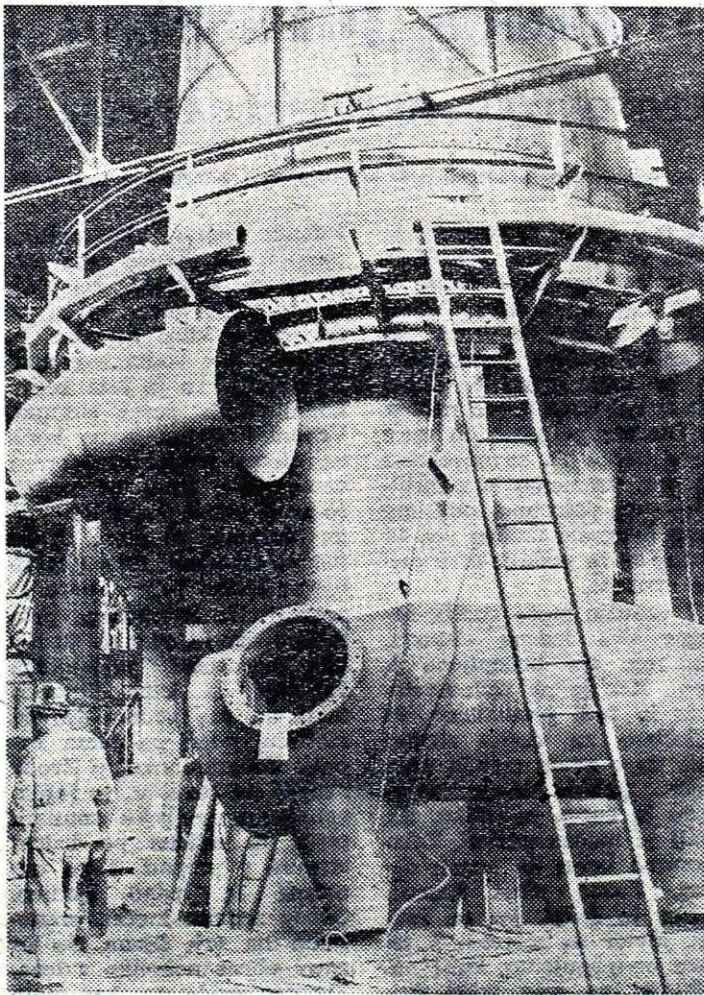
Znano je tudi, da so v sivi livarni opravili v soboto zadnji šiht, od ponedeljka naprej pa že delajo po novem programu. Spremembe za livarje pomenijo prehod na boljše, zaposleni bodo v svojem obratu in jim ne bo treba iskati drugih delovnih mest, poleg tega pa bodo izdelovali bolj zahtevne izdelke.

Sindikalni odbor dvakrat v letu razpravlja o tistih članih sindikata, ki so zaradi bolezni ali drugih vzrokov potrebni pomoči. Pomoč dodeljuje članom sindikata, ki imajo najmanj dohodka na enega družinskega člana. Enkratna denarna pomoč znaša 100 N din.

Sindikalni odbor je pred kratkim organiziral izlet livarjev v Crikvenico. Za izvedbo izleta so koristili sredstva iz rezervnega sklada. Razgovora o aktivnosti livarjev na področju športne dejavnosti se je udeležil tudi referent za šport pri sindikalnem odboru tov. Auber. Povedal je, da je med člani kolektiva največ zanimanja za smučanje, sankanje, kegljanje, mali nogomet in delno tudi za odbojko in namizni tenis. Na splošno lahko ugotovimo, da aktivnost na

področju športne rekreacije ne le v posameznih obratih, ampak v tovarni upada. Za tako stanje je treba omeniti več vzrokov. Na upadanje športne rekreacije delno vpliva sama dinamika našega življenja, ljudje so zaposleni tudi po rednem delu na različnih področjih, zasebna gradnja stanovanjskih hiš je precej razširjena itd. V livarni imajo tudi referenta za kulturno prosvetno dejavnost, vendar je položaj na tem področju podoben tistemu, o čemer smo pisali tudi pri razgovorih s predsedniki sindikalnih odborov v drugih obratih. Glede povezave s samoupravnimi organi, obratovodstvom in tovarniškim odborom OO sindikata Železarne so zadovoljni. V svetu DE talilnic je šest članov, ki so zaposleni v livarni, ti pa so aktivni tudi v komisijah pri SDE. Sindikalni odbor je seznanjen s problematiko, pri reševanju posameznih vprašanj in problemov pa dobiva vsestransko pomoč pri obratovodstvu livarne in pri TO OO sindikata Železarne.

Rekonstrukcija plavža I

Montaža venčne cevi na plavžu

Jubilanti 50-letniki

V oktobru bodo praznovali petdeset let rojstva naslednji naši sodelavci: FRANC GORJUP, strojne delavniče — 9. oktobra, MAKS ZUPAN, strojno vzdrževanje — 11. oktobra, ANDREJ BERTONCELJ, valjarna tanke pločevine — 20. oktobra, RAFAEL ORTAR, martinarna — 21. oktobra, KAREL POGAČAR, strojno vzdrževanje — 23. oktobra, KAREL TROŠT, transportna služba — 25. oktobra, MIHA ZORMAN, plavž — 28. oktobra in ANTON POGAČAR, elektro-toplotna energija — 31. oktobra.

Vsem jubilentom iskrene čestitke z najlepšimi željami!

Valjavci žice na izletu v Poreču

V soboto in nedeljo, 26. in 27. septembra, smo valjavci žice iz dneine Klinar in njihovi svojci imeli dvodnevni sindikalni izlet v Poreč. Izlet nam je posredovala poslovalnica Kompas z Jesenic, ki nam je organizirala tudi vso prehrano in prenočišče.

Prvi postanek smo imeli že v Medvodah, kjer nas je čakal zajtrk. Po zajtrku smo se odpeljali proti Postojni, kjer smo videli, kje bo potekala nova moderna avtocesta, ki je že v gradnji. Nato smo se ustavili v Kopru. Imeli smo eno uro postanka za ogled mesta in пристanišča. Po ogledu smo se odpeljali proti Poreču, kamor smo prispeli okoli 12. ure. Takoj nato smo se odpeljali v Plavo Laguno, kjer smo se nastanili v novem modernem hotelu »Galeb«. Tam so nas razmestili po sobah, ki so zelo lepo urejene, saj ima vsaka soba po dve postelji, balkon in kopalnico. Ko smo se uredili, smo šli vsi skupaj na kosilo.

Po kosilu smo se odpravili na plažo na kopanje, kajti vreme je bilo zelo lepo. Tam se je lahko zabaval vsak po svoje, saj so bili na voljo motorni čolni, navadni čolni na vesla, po parku pa so se lahko vozili s kolesi, igrali na razne avtomate, kegljali — skratka, imajo za vsakega nekaj.

Višek naših doživetij pa je bil, ko smo zagledali hitre motorne čolne Elanove tovarne iz Begunj. Fantje, ki so jih vozili, so nam pokazali nekaj vrstolomnih voženj po morskem gladini. Ko pa so pristali ob pomolu in smo se jim približali, smo ugotovili, da so to predstavniki Elanovih izdelkov. Takoj so tudi ustregli naši prošnji, da nas popeljejo po morju. Najprej smo bili na vrsti bolj »korajžni«, potem pa so se »skorajžile« še žene. Pustili pa so nas tudi za volan, da smo sami krmarili pod njihovo kontrolo. Čolni so zelo lepo izdelani iz umetne mase in so tpecirani, imeli so pa štiri se-

deže, poganjali pa so jih Johnsonovi motorji, ki so trenutno najboljše v svetu. Ko se tako vozili, imajo občutek kot bi se vozili po zraku. Vozili so nas ob obali, tako da smo lahko videli velik del obale, kjer je kljub jeseni še dosti turistov. Videli smo tudi »najlon« plažo v Vrsarju in tudi njene obiskovalce. Bili smo vsi zelo zadovoljni, saj si takih voženj ne more privoščiti tudi bolj zahteven turist, zato se jim tudi javno zahvaljujemo. Nekdo je celo zakričal: »Zdaj sem pa Amerikaneec!«

Zvečer smo se po večerji odpeljali v Poreč, stari del mesta in se zabavali, kakor si je kdo želel. V poznih večernih urah smo se odpeljali na počitek. Drugi dan zjutraj smo po zajtrku odšli zopet na obalo, kjer so nas tovariši iz Elana zopet peljali z gliserjem in motornimi čolni v Fontano in nazaj. Potem smo se kopali in uživali še zadnje dni toplega sonca.

Po kosilu smo se vrnili proti domu. Na poti smo se še ustavili v Škocjanskih jamah in si jih ogledali. Ni tako lepa kot Postojnska jama, vendar je vredna ogleda. Ima velike dvorane, pa tudi velike globeli, tako da ti diha kar zastane, ko pogledaš v globino. Ustavili smo se še v Naklem, kjer smo napolnili naše lačne želodce. Po večerji pa nas je odpeljal prijazen Kompasov šofer Janko Mulej proti Jesenicam.

Vsi smo bili zadovoljni s takim izletom in si jih v bodoče še želimo, saj se po napornem delu prileže kaj takega, da se lahko vsak sprosti po svoje, saj si vsak član posamezno ne bi mogel privoščiti takega izleta.

Drago Primožič

Jakob Klinar

3 Revolucionarno delavsko gibanje na Jesenicah v letih 1935 — 1941

Toda ti Westnovi udarci so delavcem začeli odpirati oči. Ze oktobra 1932 so zahtevali novo kolektivno pogodbo. Uprava KID je sicer pristala na pogajanja, a jih je znala spretno zavlačevati, da so se vlekle v nedogled. Šele marca 1934, ko so delavci na pobudo komunistov ustavili stroje in zagrozili s stavko, je bila sklenjena nova kolektivna pogodba. Pri tej akciji je zrasel vpliv komunistov med delavci; krivulja tega vpliva se je vse bolj strmo dvigala, dokler se julija 1935 ni manifestiral v generalni stavki javorniških in jeseniških železarjev.

Da je lahko prišlo do stavke, je bilo treba prehoditi dolgo in naporno pot. Koliko poguma in vere je bilo treba, da so revolucionarji premagali malodušnost, mlačnost, brezbržnost in politično nezrelost svojih sodelavcev; kako dolgo je trajalo, preden je večina spoznala, da bodo samo z enotnim, organiziranim nastopom zmagali v težkem boju

ter si priborili svoje pravice. Vsa ta leta med prvo in drugo svetovno vojno so se morali jeseniški delavci nenehno boriti za svoje pravice, ves čas vztrajati v boju proti kapitalističnim podjetnikom in protiljudskim režimom. V tem boju so kovali svojo enotnost, tu se je krepi bil njihov borbni duh. Slabili pa so ga ideološka razdvojenost, sindikalna razcepljenost in politika tistih, ki so delavsko gibanje izkoriščali za doseg lastnih sebičnih ciljev. Jasno, da so podjetniki te slabosti kar se da spretno izkoriščali in delavce prikrajšali za težko priborjene pravice. Najhujši nasprotnik proletariata je bil glavni delničar KID, kulturbundovec Avgust Westen. Leta 1935 se mu je zazdelo, da je prišel čas, ko lahko nekaznovano začne kršiti komaj sklenjeno kolektivno pogodbo. Najbolj zavedne delavce je začel premeščati na slabša delovna mesta, nekaj pa jih je celo odpustil. Delavski zaupniki so zaman intervenirali, kajti podjetje

jih sploh ni več priznavalo. Delo v tovarni je lahko dobil le človek, ki so ga priporočile režimske organizacije ali posamezniki. Na ta način so se otresli sinov in hčera tistih delavcev, ki so svoje moči sicer pustili v podjetju, a so ves čas neomahljivo stali v prvih vrstah borcev za delavske pravice. Kovinarji so bili večinoma enotni in pripravljeni, da se upro nasilju in krivicam ne glede na to, kateri strokovni organizaciji so pripadali. Toda kaj se je zgodilo? Predstavniki podružnic teh strokovnih organizacij niso bili niti sposobni niti niso imeli volje za to, da bi vodili delavce v boju proti lastnikom podjetja, v katerih se je poosebilo vseh vrst zatiranje in brezpravje.

Ivan Čelesnik, ki je predstavljal Savez metalnih radnika Jugoslavije (SMRJ), Tine Zupan iz Narodne strokovne zveze (NSZ) in Albin Gaser iz Jugoslovanske strokovne zveze (JSZ) so dušili borbena duha svojih članov in s tem, da so pasivno

opazovali početje podjetja ter bili proti vsaki odločni borbi, posredno pomagali sovražnikom delavskega razreda v njihovem prizadevanju za razyrednotenje priborjenih pravic.

Ker torej posredovanje pri vodstvu podjetja ni zaleglo in ker se vodstva strokovnih organizacij niso zmenila za brezobzirno teptanje delavskih pravic, pač delavskim zaupnikom ni preostalo drugega, kakor da sami stopijo pred delavce ter jim razložijo, kako in kaj. Res je, da od svojih strokovnih organizacij železarji niso mogli pričakovati pomoči. Res pa je tudi, da so vodje strokovnih organizacij v svojih ignorantskih stališčih prezrli pomembno dejstvo: mimo njih je zrasla v tem času mlada, toda sposobna osnovna organizacija Komunistične partije Jugoslavije, sposobna prevzeti vodilno vlogo v boju delavskega razreda za njegove pravice.

To dvoje: borbena zavest kovinarjev na eni strani ter revolucionarna Partija na drugi strani je odločilo o boju proletariata. Kar zadeva obliko tega boja, ni bilo nobene izbire; preostala je le še stavka. Treba je bilo poiskati le še način, kako pripraviti in izvesti takšno akcijo, ko pa je bilo čisto jasno, da jo bosta podjetje in režim z vsemi silami in sredstvi skušala zdrobiti, strokovne organizacije pa bodo stale ob strani.

11. julija 1935, na večer pred stavko, je bilo vse pri-

pravljeno in dogovorjeno. Nad revolucionarje se je zgrnila strašna odgovornost: natanko so se zavedali, kakšne sile si bodo naslednjega dne stale nasproti.

Delodajalci so najhujše kršili kolektivno pogodbo v javorniških obratih. In ko je nočna izmena v teh obratih dne 12. julija 1935 ob 6. uri zjutraj dokončala svojo dnevno, so delavci ostali v tovarni. Skupaj s tovariši iz dolidanske izmene, ki so pravkar prišli na delo, so ustavili stroje. Hkrati so žene in dekleta zastražile vhode v tovarno, da bi kak omahljivec ne zapustil delovnega mesta oziroma se kak stavkokaz ali provokator ne vtihotapil v tovarno.

Organizatorji so poskrbeli za takojšnjo legalizacijo stavke. Starešinstvo delavskih zaupnikov je takoj obvestilo o začetku stavke vodstvo podjetja, okrajno načelstvo, inšpekcijo dela, delavsko zbornico ter oblastnega tajnika Zveze metalurških delavcev Jugoslavije (SMRJ) tov. Franca Leskoška. Med tem so stavkajoči že formulirali svoje zahteve v osem-

Ledena pošast Grandes Jorasses

Janez Brojan - ml.

PRVA LETNA PONOVI TEV »MRTVAŠKEGA PRTA«

Sonce, ki je posijalo skozi veje macesnov na šotor, nas je prebudilo iz lepega sna. Nedelja je. Ura kaže na pol deseto. Hitro skočimo pokonci in strpamo v nahrbtnike še zadnje stvari. Bencinski kuharček že kuha golaž. Ko se dobro okrepčamo, se z avtom odpeljemo iz doline Vol Veni k predoru pod Mont Blancom in od tu na avtostop v Chamonix. V Chamonixu še enkrat pogledamo na barometer, ki nam da up na lepo vreme. O snežnih razmerah in temperaturi na višini smo se pozanimali že prej. Zobata železnica nas odpelje na Montser. Tu je izhodiščna točka za severno steno Grandes Jorasses in drugih vrhov okoli njega. Pot nam je znana, ker smo pred dvema letoma preplezali Walkerjev steber v severni steni Grandes Jorasses. Takrat še pomislil ni nobeden na Mrtvaški prt, ki je le kakih petsto metrov levo. Toda sedaj nas pot vodi tja.

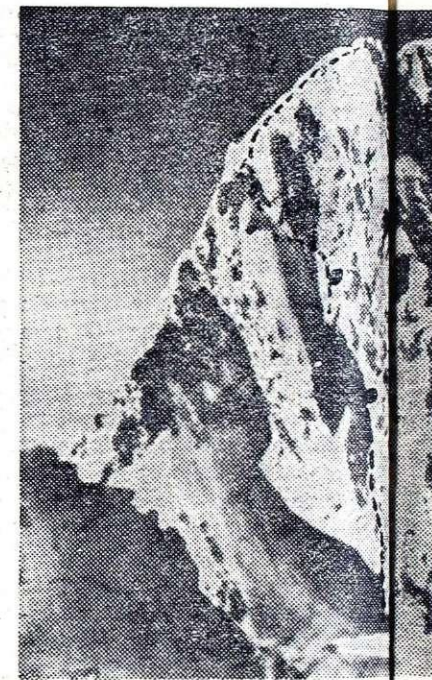
Linceul — imenovani Mrtvaški prt, je bil prvič preplezan konec januarja leta 1968. Preplezala sta ga Ranè Desmaison in Robert Flemyat v 14. dneh. Nato so istega leta v dneh od 27. do 29. julija kot prvi poletni plezali Mrtvaški prt štirje češkoslovaški alpinisti. Kasneje ta smer ni bila več preplezana. Smer poteka prek ledenih resin, katerih naklonina je od 50–70 stopinj. Počasi stopamo med razpokama ledenika Meerde Glas. Po dveurni hoji se odcepimo na ledenik Leschoux in dobro uro kasneje smo na bivaku Leschoux, kjer prenočimo. Megla nam ne da in ne da pogleda na severno steno. Končno jo veter spodi in vsi trije se zastrmimo na strahotno strmino Mrtvaškega prta. Po obilni večerji se ob sedmi uri zvečer odpravimo spat, kajti zjutraj bo zgodaj treba vstati.

Ponedeljek, 6. julija
Urni kazalec kaže nekaj

čez dve. Janko še vedno toži, kako ga boli grlo, zato Zvone poleg argo juhe skuha še vroč čaj z medom. Nekaj čez tretjo uro že gremo po ledeniku navzgor proti steni. Je še trda tema. Po dobri uri in pol hoda mimo razpok in serakov pridemo do vstopa v steno. Tu se navežemo na vrh, vzamemo iz nahrbtnikov vse potrebno, zaželimo drug drugemu srečno pot in Zvone se že poda v prve metre strmine.

V vzočju stene vodita navzgor dva ledena slapova, sem ter tja prilepljena k steni. Ker je po njih nemogoče in tudi prenevarno, se odločimo za desno skalno poč. Že v prvih metrih nam stena pokaže svoje zobe. Ledu in snega je veliko. Na skali je močan požled. Tako moramo imeti na nogah dereze. Zvone pleza naprej, Janko je drugi, jaz pa zadnji. Meter za metrom s težavo premagujemo, kajti nahrbtniki so zelo težki. Približno ob enih dosežemo vrh

ledenih slapov, kjer prestopimo v led. Zvone seka stopinjo za stopinjo. Na vsak meter in pol mora zabiti po en ledeni klin. Strmina je obupna, čist vodni led strm 70 stopinj. To je teže kot v kopni skali šesta stopnja. Venomer stojim le na konicah derez. Nikjer ni dobrega varovališča. Prsti na nogah so nam otrpli, kajti jermena na derezah moramo imeti močno stisnjene. Smo v spodnjem lijaku prta. Sonce je zgornji del Mrtvaškega prta močno ogrelo, zato je tu velika nevarnost padajočega kamenja in ledu. Plezamo tako, da sta vedno dva na stojišču, eden pa pleza naprej. Ko sta Janko in Zvone skupaj na stojišču, je Janku nenadoma iz roke smuknil cepin in odletel po ledeni strmini v prepad. Tako mu ostane le ledno kladiivo. Okrog sedmih zvečer priplezamo na vrh lijaka. Tu se smer obrne nekoliko v levo. Zvonetu pride to kar malo prav, kajti on je levičar in

Severna stena Grandes Jorasses

lahko seka stopinje z levo roko. Za naju pa je to malo nerodno.

Dan se nagiba h koncu. Priplezamo ravno do male poličke v steni. Tu Zvone in Janko uredita prostor za bivač, jaz pa splezam raztezaj naprej, tako da bo jutri lažje. Tu šele vidim, kako težko je v tem ledu sekati stopinje Zvonetu, ker že tako komaj loviš ravnotežje. Meča na nogah me zelo bolijo in sem prav vesel, ko priplezam do varovalnega klina. Tu se malo oddahnem, nato pa ob napeti vrvi spustim nazaj k njima. Po naši presoji, ko gledamo v globino in navzgor, mislimo, da smo približno na sredini, toda zelo se prevaramo, kajti za nami je komaj tretjina stene.

Plinski kuharček je že prižgan. Kmalu je skuhan prvi obrok, to je mleko. Vsak

njih točkah, ki so služile kot osnova za pogajanja s podjetjem. Delavska deputacija v kateri so bili Vencelj Polj, Matevž Kalan in Valentin Smolej, je te zahteve izdala vodstvu podjetja.

Okrog 11. ure dopoldne se na Javorniku znašel prvi podnačelnik Andrej Bak. Žene ga niso spustile v tovarno. Posredovati so morali delavski zaupniki, ki so odprli so mu le stran. Sledil je sestanek med zaupniki in okrajnim funkcionarjem, ki je potekal v obratni smeri, pred katero so strastno stali delavci. Podnačelnik se je skozi okno ogledal na te delavce ter jih pozval, naj se vrnejo na delo. Kajti stavka da je neupravičena. Da je podkrepil to svojo trditev, se je skliceval na glavne delavskega znanjaka, češ da je tudi sluh takšnega mnenja. Delavci so mu odgovarjali, da to res in da je pač podjeje samo krivo, če je prišlo do stavke.

Podnačelnik je kazalo, da ta pogovor lahko teče brez konca in kraja, je podnačelnik naročil delavskim zaupnikom, naj

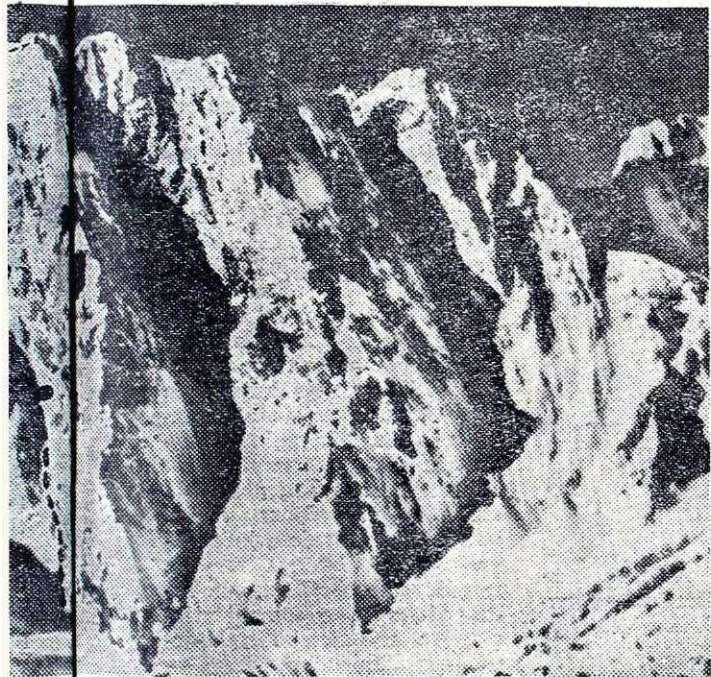
skličejo vse delavce ter jih pozovejo na delo. Ti so se morali tej zahtevi ukloniti, kajti zakon jim je nalagal dolžnost, pomirjevalno vplivati na delavce.

Preden pa so zaupniki sklicali stavkajoče v obratu za tanko pločevino, so se dogovorili z najbolj zanesljivimi med njimi za skupno riskantno akcijo. Ti najbolj odločni delavci so dobili nalogo, naj poziv zaupnikov, da se delavci vrnejo na delo, kar najbolj odločno zavrnejo. Igra je bila potrebna; ustvariti je bilo treba namreč videz, da zaupniki z vodstvom stavke nimajo nič skupnega. Celo nasprotno, da so proti njej.

Improvizirala se je posrečila. Vzkliki, ki so bili sicer dogovorjeni, so razburili stavkajoče in jih okrepili v odločnem sklepu, da ne odnehajo.

»Tudi vi držite s podjetjem!« se je razlegalo po obratu tanke pločevine. Le malokdo se je zavedal, kakšno moralno oporo so pomenili ti vzkliki za zaupnike, ko so se znašli na pogajanjih s podjetjem.

(Nadaljevanje)

Ises z eno smerjo vzpona in dvema bivačkoma

pek se bolj prileže, kajti je smo zadnjič zjutraj, ko smo šli iz bivaka, nato pa leki bombonček in požirke. Med tem časom se je zopet stopil leden zavrela argo juha, smase zmetali vse cunjce, kaj je bilo v nahrbtniku, kajnoč bo mrzla. Po dobi požirkov juhe si skuhamo čaj. Ni boljše stvari kot veliko tople tekočine. Zmignemo še nekaj »čeka« in suhe salame, kam tudi kar dobro tekne, tem pa še sami ne opomo, da nas objame trnema. Zlezemo v slonove no (takoimenovane spalne vr) in počasi zaspimo. Vener se prebujam in postavim, ker me v eno prijemlje krč. To je vse odpora včerajšnjega dne.

Torek, 7. julij

Prebudimo se ob pol petih. Hitro si skuhamo čaj in argo juho. Ob petih že Zvone zasaja ostre zobe derez v led in naju zapuška. Zopet bo naporen dan. Ko Zvone pripleza do varovališča, gre Janko za njim. Med tem časom se razgledujem naokrog. Prelepi vrhovi so obsijani od prvih sončnih žarkov. Kar ne morem se nagledati, kako se narava zopet prebujala v novem dnevu. Iz te zamišljenosti me prebudi Jankov klic, da lahko pridem do njega. Že stopam po konicah derez kvišku, pri tem si pomagam s cepinom in lednim kladivom. Ko priplezam do Janka in se priprnem na varovalni klin, zopet ostanem sam, kajti Janko gre naprej do Zvoneta.

(Nadaljevanje)

»Ali je sodobnik?« — »Ne.«
»Ali je spadal med duhovni svet? Med znanstvenike, umetnike?« — »Ne.«
»Evropejec?« — »Da.«
»Politik?« — »Da.«
»Ali je doživel svetovno vojno?« — »Ne.«
»Je živel v srednjem veku?« — »Ne.«
»V starem?« — »Ne.«
»V devetnajstem stoletju?« — »Da.«
»Je Nemec?« — »Ne.«
»Politik v devetnajstem stoletju? Nemec ni. Italijan?« — »Ne.«
»Ali je bil še kaj drugega kakor politik?« — »Da.«
»Napoleon!«
Veselo so mu zaploskali.

Ko je Vlado ugibal, je zlasti spočetka zelo spretno vpraševal, a do petnajstega vprašanja le ni uganil. Nejevoljen je hotel vedeti, koga so mu prav za prav dali, kajti vseh mogočih imen nima nihče v glavi. Fantje so se spogledovali, ali naj mu ga povedo ali ne. Miško se mu je zasmehljivo režal in se ojunal:

»Stawisky.«
Rahla rdečica je spreletela gospodov obraz, mrko je pogledal študente in užaljeno vprašal:
»Zakaj pa ravno tega?«
»Vsakdo ima svojega patrona!« se je oglasil Mihajlo. Mož je bil časopisno načitan, vedel je za mnoge kitajske generale in mu zato evropski pustolovci niso ušli iz spomina. »Ne drži se tako kisló, če so te potuhtali,« mu je pihal na dušo. »Stawisky je bil tič! Klobuk dol pred njim! Bog pomagaj, če mu je nazadnje spodletelo. O tebi ne bodo nikoli toliko pisali, pa če preplavaš morje iz Evrope v Ameriko.«

Boško je zadovoljno golčal v svojem kotu. Ni razumel, za kaj prav za prav gre, a vedel je, da so gospoda ugnali v kozji rog in to mu je godilo bolj, kakor če bi dobil cigareto.

5

Za jetniškim zidovjem je misel na drugi spol vse drugačna kakor v prostosti. Moškim postane žena simbol svobode in življenja. Njeno podobo si ustvarjajo po svoje, zapadajo mehkočutju ali pa se

»Ne sili v prepire, ko veš, da nimaš živcev zanje!«
Prenehali so z debato. Vlado je hodil po sobi in si požvižgoval neko plesno melodijo. Miško je pa potihem zasikal:

»Na kmetih imajo občinske bike, v letoviščih pa takšne športnike. Naposled mora biti nekdo za to reč, saj pridejo ženske zavoljo tega tja. Vse skupaj bi nagnal na polje ali v tovarno.«

»Ljubezen ni delo,« ga je zavračal Srečko. »Vsak ima svoje načelo.«

Tudi Vlado je imel svojega. Erotičnih pustolovščin je bil neverjetno bogat. Skoraj vsak dan se je spomnil kakšne casanovovske dogodivščine. Neki popoldan je zaporedoma dobil več navadnih šahovskih partij. To ga je spravilo v dobro voljo in se je na široko razgovoril o ženskih partijah, ki jih je izgubljal in dobival.

»Jaz vsaki naravnost povem,« je trdil, »da bom toliko časa navezan nanjo, dokler se mi bo zdela zadosti interesantna.«

Prostodušno je priznal, da je pri večini žensk interesantnost kmalu prešla, največkrat že prve dni. V svojem pisanem življenju je pa srečal nekaj žena, ki so ga za delj časa navezale nase.

»S kakšnimi babnicami si se ukvarjal?« je zanimalo Mihajla.

»S takimi, da jim vi nikdar ne pridete blizu.«

»Vi menda sploh ne veste, kaj so globlja čustva, tisto lepo, kar ne doživi človek vsak dan,« ga je naskakoval Miško.

»O, vem!« se je zoperstavljal gospod. »Imel sem precej enodnevníc, a nekaterih dam še zdaj ne morem pozabiti. Judite iz Varšave, Mařenke iz Prage!«

»Ej, ti si pa od sile!« se je oglasil Mihajlo. »Naši fantje se ženijo po sosednjih vaseh, ti pa kar po državah!«

Vlado se je z bogato Poljakinjo sestajal neko poletje vse mesece, dokler je bila ob morju. Zapolnjeval jo je v najbolj razbrzdanem uživanju. Izpodrinil je vse tekmece, celo bogatega zaročenca. Judita je ljubila perversnosti in se je zaradi zanimi-

Tone
Čufar

Gospod in ušivec

5

jim naravna sla izprevrča v grobe kvante. Često-krat slučajnemu tovarišu zaupajo stvari, ki bi jih zunaj ne priznali niti prijateljem. V skupnem zaporu ne moreš kihniti, da ne bi vedeli drugi, ne pokaditi cigarete, ne použiti koščka kruha, ne ubiti uši. Tako stisnjeni slej ko prej odpro drug drugemu dušo in srce.

Študenti so si med sabo že veliko zaupali. Neki večer, ko so po hodniku vpile ženske in je obupen jok vznemirjal jetnike, se je Miško na moč raznežil in razkril svojo zgodbo z Marjo.

Spoznal jo je na cesti. Bil je brez dekleta, mučil se je s študijem, stradal je in lovil inštrukcije. Vsega je bil že sit. Ko je naletel na Marjo, je imel vsega dva kovača in obupno bodočnost. Odločil se je za skromno pustolovščino z neznanko. Nagovoril jo je, odšel z njo v predmestje in zvedel, da je od moza zapuščena, a ima otroka in tiho Kalvarijo mnogih mladih žena. Mišku se je prikupila bolj ko marsikatera kolegica. Spoprijateljila sta se in pogosto je bil pri njej. Nič si nista lagala, ona je še zmeraj hodila v mesto po »stranke«, on ji je tudi plačeval, kolikor je mogel. Vselej pa, kadar ji je plačal, sta skupaj potrošila denar. In če je prišel brez beliča, mu ni zaprla vrat, predala se mu je z enako slastjo in tudi pogostila ga je, če je le imela kaj v omari.

»Odkar poznam Marjo, gledam na prostitutke bolj človeško,« je trdil. »Saj niso same krive, tudi te ne, ki so jih nocoj privlekli v arest.«

Približal se je Vlado in govoril, da krivdo presoja vsak po svoje. S študenti se je spustil v debato in je zatrjeval, da so včasih razmere samo izgovor za grešna početja ljudi. A tudi pojem greha je kaj čuden. Kakor ga kdo jemlje.

»Meni se je primerilo — ne mislite, da se baham pred vami — da sem v desetih dneh osvojil dvanaest letoviščark. Ali naj me peče vest? Vse so bile zadovoljne, najbolj pa jaz. Kdo bi se smešil s krivdo!«

Miško ga je povprašal, če se je pri mami vadil osvajati žene. Vlado ga ni hotel prav razumeti in ko je slavist vstajal, da bi se bolj natančno pogovorila, ga je Srečko potegnil nazaj.

vosti predala celo razmerju z neko damo. Denar ji ni pomenil nič. V Parizu si je dala operirati prsi za stotisoč frankov, da je bila bolj vabljiva. Ob morju ni ostala večno. Vlado se je o prvi priliki znašel v Varšavi, jo presenetil in doživel čudovito, nepozabno srečanje, a bogataška družina ga ni sprejela v svoj krog.

Jetnike je zanimalo, kako se je izteklo s Pražanko.

»Mařenko mi je iztaknil kolega,« je pravil Vlado z otožnim smehljajem. »Na potovanja sem zmeraj jemal prijatelja, dva sva se skupaj zabavala in si tudi pomagala iz stisk, če je bilo treba. Na Mařenko me je opozoril na nekem plesu, ko so jo klicali k telefonu. Srna, osemnajst let! Plesal sem z njo, se pobrigal za naslov in sestanke, naslednji večer je bila vsa moja. Žal nisem bil prvi.«

»Seveda, biti povsod prvi, potem jih pa prepustiti cesti!« se je jezil Miško.

A gospoda ni spravil iz ravnotežja. Na široko je govoril, kako je zahajal v hišo veleindustrijalca, se takorekoč zaročil, bil všeč staršem živahne edinke in si na lepem ustvaril zlato bodočnost.

»Kaj pa potem delaš tukaj?« se je začudil Mihajlo. »Namesto, da bi se preril do županskega stolčka, pa prideš pod mojo komando.«

»Je že tako, če človeku ne da žilica miru! S kolegom sva iztaknila neke modistke, divjala z njimi v hotelu, bila v kinu in izpodkopala tla moji karijeri. Pomnim, da je bilo to konec tedna, v nedeljo bi moral dobiti Mařenko na nogometni tekmi, pa sem jo zaman iskal.«

»Te je sparila?«

»Pošteno! Spraševal sem zanjo po telefonu, a se je oglasila mama.«

»Hudiča, pa menda nisi tudi stori zmešal glave!«

14. novembra letos bo preteklo 65 let, ko se je pri Markežu na Murovi rodil naš delavski pisatelj Tone Čufar. Ob tej obletnici bomo objavili nekaj njegovih novel.

Vpliv moderne tehnologije, raziskav in delavske ter socialne strukture zaposlenih na osebne dohodke na Japonskem

(Nadalj. s 3. str.)

z učinkovitostjo in s tipičnostjo Japoncev. Pri vsem tem se mi zdi, da je prav postopna oslabeitev te japonske edinstvenosti cena, ki jo plačuje Japonska za njene vrhunske dosežke. To je rastoče razpadanje očarljivih stvari tradicije z njenimi delikatnimi arhitekturami in praznovanji, klasičnim teatrom, svetom Geisha, edinstvenim hotelom japonskega stila, umetniškimi ženskimi nošami Azije, intimnosti filozofskih vrtičkov, smislom za naravo in minljivost in ponos ter elegantno enostavnost. Tako izgublja ne samo Japonska, temveč tudi mi v Japonski nekaj njenih najdragocenejših mozaikov: Enkratnost njene kulture, njenega ustvarjanja, njenih oblik vedenja in njene lepote. To je ocena Japoncev za skok v leto 2000, v stoletje, za katerega je ameriški general Mac Arthur nekoč dejal, da bo veljalo Azijcem.

Veliki uspehi japonskega gospodarstva, izjemni prodor izvoza, presenetljivi dosežki industrije, imajo v glavnem tri vzroke. Prvič je uporaba najnovejših naprav, strojev in delovnih postopkov, povezana z najprikladnejšo vrstjo celotnega produktivnega toka, pri čemer izločijo odvečna gibanja materialov in neproduktivnih delovnih postopkov. Drugi vzrok je njihovo raziskovanje in znanost. Številni visoko produktivni stroji in naprave so nastali kot produkt medsebojnega dela univerzitetnih profesorjev in industrijskih tehnikov. Uspešna podjetja vseh industrijskih vej, tudi japonska železnica, dajejo mnogo denarja za ta znanstvena proučevanja. S tem zaposlujejo stotine akademsko izobraženih specialistov in jim omogočajo velikodušno opremljene laboratorije, preizkusne prostore in raziskovalne centre. Tretji vzrok japonskih gospodarskih uspehov počiva na delovni in socialni strukturi, ki se delno res precej razlikuje od one na zapadu ali v socialističnem taboru dežel. Ta delovni in socialni sestav japonske družbe je tipičen in za Japonce v splošnem izredno zadovoljiv, saj se pozitivno odraža na uspeh in dosežke. Prav v tem sklopu moramo postopoma odgovoriti na vprašanje os. dohodkov oz. nagrajevanje za delo na Japonskem.

Potroški vseh materialov in izraba delovne sile v proizvodnih obratih, ki odpadejo na delovno mesto, se v višini komaj razlikujejo od onih v Zah. Nemčiji, vendar njihov sestav je drugačen. To spet sledi iz japonskih tradicij, prenapetih sestavov obratov, starega in ustaljenega odnosa delavcev do firme in iz splošne mentalitete. Tudi pri velikanih gospodarstvih (združene železarski podjetji Nippon Tokio 28 mil. ton jekla

letno), ki se sestoje iz številnih velikih obratov, je ta tradicionalna delovna in socialna struktura ostala, kljub največjim spremembam in drugim vplivom. Jedro obratov tvorijo stalno zaposleni, ki tvorijo okostje, ki prenaša telo podjetja in ga drži pokonci. Za izredne razmere pa najamejo začasno priložnostne delavce, ki jih potem tudi takoj odpustijo. Stalno zaposlenim pa praktično ne preti odpustitev.

Vstopajo v obrate potem, ko so dokončali šole oz. absolvirali na univerzi, zapustijo pa podjetje pri 55 letih kot redni upokojeanci. Obrat je za njih bistveni del njihovega življenja. Ponosni so na firmo, občutijo kot, da so se tu rodili ter občutijo resnično veselje, ko opravijo njihovo delo najboljše in je zato njihovo podjetje v javnosti upoštevano. To so zaposleni firm Sony, Hitachi, Ichikawajima, Tomy-Toy, ki nosijo na delovnih haljah oznake firm v bellem, sivem, modrem, olivnozelenem ali oranžnem. Neredko zapojejo ti ljudje tudi himno njihovega podjetja.

Ti stalno zaposleni žive v tej obratni družini v točno določeni zasedbi. Stojijo na mestih, ki jih določajo šolska izobrazba, njihova starost ter staž v podjetju. Konkurenca za ta mesta je veliko manjša kot pri nas na Jesenicah ali v zapadnem svetu, enako drži za medsebojne intrige in trde komolce. Kot nasprotje temu je široko razpredena osebna odgovornost. Vendar ni potrebno nobenemu, da bi ga tako skritizirali zaradi napak, da bi izgubil obraz.

Temu občutku družinske atmosfere, ki pogojuje visoko delovno moralo pa ustreza na strani podjetnikov zelo globoko usidrana socialna odgovornost. Ta očetovski odnos z obojestranskim občutkom povezanosti lahko srečamo na Japonskem pri vseh vrstah podjetij.

Razlika med velikimi in malimi podjetji na tem področju je le ta, da so večja podjetja bolj produktivna in uspešna in tako lahko izplačujejo višje OD in dajejo več nagradnih OD ter bolj vsestransko socialno oskrbljenost.

Posledica tega je, da so velika podjetja za mladega človeka z velikimi pričakovanji bolj privlačna. Manjša podjetja najmočnejše občutijo pomanjkanje po delovni sili. K stalno zaposlenim pa prištevamo jasno še žene v administraciji, prodaji in proizvodnji.

Pri množici mladih deklet, ki so zaposlene v veleblagovnicah ali v elektro-, optični ali tekstilni industriji, normalno Japonci predpostavljajo, da te do konca dvajsetih let sklenejo zakon in večinoma odidejo v gospodinjstvo. Če bi na Jesenicah imeli mladi moške cca 30–40.000 din

več zaslužka, bi bilo to enako potrebno, vendar to zahteva drugačno vrednotenje gospodinjstva in vzgoje otrok pri nas. V prostem času pa prirejajo podjetja dopolnjevalne in izpopolnjevalne tečaje z dobrimi, strokovnimi učnimi močmi. Tečaji obsegajo take smeri kot so aranžiranje cvetja, ceremoniala čajank, poezije in grafike, kuhanje, šivanje, fotografiranje; tečaje za prirodozvedne vede ter jezikovne tečaje angleščine ter tudi visoke japonščine. Poleg tega obstajajo poleg splošnih športnih disciplin plavanja, gimnastike in tenisa še možnosti za basebal, judo in Kendo rvanje, stare japonske umetnosti rvanja. Nedavno pa obstajajo še športni prostori za priljubljen šport golf, ki ga predano goje tako direktorji kot natakariji, filmski igralci, tekači, cesarski princ in ladjedelniški delavci.

Skoraj vsa velika podjetja, tudi oblasti, imajo program graditve stanovanj in stanovanjskih hiš. Tukaj plača poročen moški za stanovanje, ki bi na odprtem tržišču stalo 250–300 mark (85.750–102.900 din), samo 50 mark (17.150 din). Vse te socialne zadeve pomenijo za prejemnika denar: čedno sobo za mlado dekle, ceneno moderno stanovanje za zakonca, ugodne možnosti za nakup življenjskih potrebščin ter prostor zastoj za igranje golfa. Kaj pa izplačajo zaposlenim v obratih resnično? Kaj prejme v gotovini?

Odgovor se glasi: precej manj kot on porabi mesečno za vse izdatke. Bistvena pri zaslužitvi stalno zaposlenih ni osnovna plača. Odločilni so dodatki, privilegiji, bonus (premijs). Ta bonus, ki ga dobe tudi državni uradniki, je dejansko finančna pohvala zaposlenemu delavcu. Normalno prejema bonus dvakrat letno, vendar je v zadnjih letih to stalno poraščalo in trenutno dosegajo več mesečnih osnovnih zaslužkov. Bonus se giblje v odvisnosti od starosti, staža v podjetju ter ekonomskem položaju podjetja. Utegne pa biti še povečan z dodatki za posebne dejavnosti, za nevarnost, za družino in za drugo velemeritno življenje.

Zato naj navedemo dva primera:

Tridesetletni delavec z desetletno izkušnjo v veliki ladjedelnici dobiva mesečni zaslužek 490 mark (168.070 din). K temu bodo izplačali njemu polletno še bonus v višini petih mesečnih zaslužkov in dobi tako polletno 11 mesečnih zaslužkov oz. letno 22. Tako bo zaslužil letno približno 10.780 DM (3.697.54 din ali mesečno 308.130 din).

V drugem primeru pa prejme prav tako tridesetletnik z desetletno izkušnjo v elektrocentrali mesečno 550 DM (188.650 din). To podjetje plačuje trenutno 11,8 mesečnih plač kot bonus. Mesečni

zaslužki so s tem praktično podvojeni na 1100 DM (377.300 din). Vendar povsod bonus ni tako visok. V drugih obratih, v drugih industrijskih vejah, pade le na pet ali štiri mesečne plače.

Kako gre trend plač, nam kažejo raziskave japonskega gospodarskega centra. Po teh je imela mestna štiričlanska družina, od katerih povprečno 1,5 dela leta 1962 mesečne dohodke pri 561 DM (192.423 din). Pet let kasneje pa so bili že 883 DM (302.869 din). V statističnem povprečju zasluži japonski industrijski delavec v eni uri petkrat toliko kot kolega v Koreji, vendar še vedno petkrat manj kot kolega v ZDA. Vendar take številčne primerjave, obračunane ali na dolar ali marko ali dinar podajajo napako ali sliko.

Tisoč dolarjev, ki jih prejme delavec v ZDA mesečno, ustreza le po uradnem kurzu, vendar ne kupni moči plače 3.700 DM. Logična je modrost, da moramo upoštevati cene: koliko stanejo življenjske potrebščine, koliko gospodinjstvo, koliko obleka ipd. Kaj je potrebno odšteti za storitve, koliko za toaleta in koliko za popravilo ure? Koliko zahteva gospodinjstva pomočnica, koliko nas stane obisk v lokalih, kinu, teatru in kako poceni je vožnja z železnico in taksijem? Vendar še celo po vsem tem ni slika pravilna, ker je pomen številke sprejemljiv oziraje se na mentaliteto, navade, tradicije, potrebe, želje in precej tudi, ko imamo širom po svetu sprejemljiv pristop k stvarim.

Tako je npr. lasten prostor v okviru družinskega stanovanja v Nemčiji precej višje cenjen kot na Japonskem. Po drugi strani: če prebivamo v Ameriki ali na Japonskem v nekem enako renomiranem hotelu, je protivrednost v servisu, kulturi, okrasu, vzdušju, udobnosti, ki jo dobimo z denarjem na Japonskem, dosti višja kot v ZDA. Drži pa, da postanemo pozorni pri sedanjih življenjskih razmerah ter pogojih zaslužka še ta-

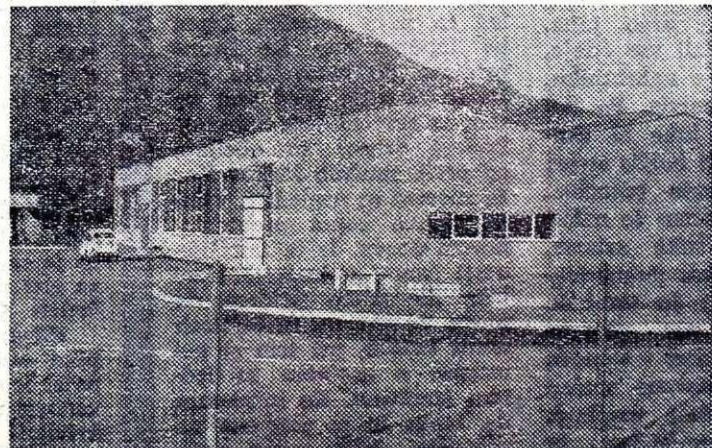
krat, ko se v stanovanjih ozremo za dosežki moderne tehnike. Japonski gospodarski center je testiral tipično prebivalstvo in sicer 15.000 družin v mestih in na podeželju.

Izid proučevanj pokazuje naslednjo sliko v februarju 1968: 97 % ima televizorje, 72 % radio sprejemnike, 83 % šivalne stroje, 60 % fotokamere, 78 % hladilnike, 85 % pralne stroje, 76 % električne ventilatorje, 24 % stereo gramofone.

Tudi ta statistika kaže, kako malo ima trušč okoli malih zaslužkov Japoncev povezave z resnico. Prav tako kaže vpogled v socialno strukturo podjetij najrazličnejših industrijskih vej, da je japonski sestav podjetij oz. obratov z občutkom familiarnosti kolektiva (povezanosti ljudi ter medsebojne odvisnosti pri delu) in z visoko delovno moralo velika aktivna japonske bilance uspehov v svetovnem gospodarstvu. Ta očetovski sistem z bonusom in dodatki je tudi vzrok, da je fluktuacija stalno zaposlenih izredno majhna. Oskrba delavcev in delovni proces ne motijo s pogostim menjavanjem zaposlenih na delovnem mestu. Iskrena povezava zaposlenih s podjetji daje japonski družbi močno in stabilno ozadje.

Šele v novejšem času zaznavajo oslabeitev delnih področij tega tradicionalnega sistema. Vzrok temu je po eni strani naraščajoče pomanjkanje delovne sile in drugi okrepjena pomembnost tehnološkega znanja in sposobnosti. Oba vzroka prepuščata kvalificiranim delavcem in specialistom možnost izbiranja, ki je bolj privlačna oz. nagrajena. Jasno, da se bo trend z razvojem in obdržanjem dosedanjega razvoja gospodarstva bolj odrazil. Toda tudi to še ne pomeni principielne spremembe sedanjega — izredno učinkovitega — sestava japonskega delovnega življenja.

dipl. oec. JAKOB MAVSAR
SEP

Na Blejski Dobravi je letos zrastel nov obrat Iskre iz Kranja, ki bo v končnem razvoju zaposloval čez 200 žensk

Se izplača dobro gospodariti

V torek 29. septembra je bila redna seja sveta za družbeni plan in finance pri Skupščini občine Jesenice, na kateri so v prvi točki dnevnega reda razpravljali o informaciji zakona o obveznem izločanju dela proračunskega dohodka v letu 1970 v posebno rezervo. Iz materiala, pripravljenega za sejo povzemamo: Značilnost za naše gospodarstvo so velike inflacijske tendence, katerih realizacijo poskušamo čim bolj zmanjšati in s tem znižati inflacijo na tisto stopnjo, ki zagotavlja stabilnost gospodarstva. Stopnja inflacije je med drugimi faktorji odvisna tudi od višine dela narodnega dohodka, ki se porabi za kritje splošnih družbenih potreb. (Inflacija je razvednotenje denarja zaradi pretiranega izdajanja bankovcev brez pravega kritja, to je v nesorazmerju z blagovnimi fondi — pripomba uredništva.)

Z namenom, da bi čim bolj zmanjšali razloge za inflacijo je Skupščina SR Slovenije že lani izdala sklep in priporočila o politiki proračunske potrošnje družbeno političnih skupnosti in o potrošnji skladov samoupravnih skupnosti, letos pa je z istim namenom zvezna skupščina izdala zakon o obveznem izločanju dela proračunskih dohodkov v letu 1970 v posebno rezervo, ki se ne more koristiti pred koncem aprila 1971.

Omejitvi sta:

1. vsa sredstva, ki bodo pritekla posameznim proračunom nad predvidevanji (planom) se izločijo in zberejo kot posebna rezerva.
2. Če je v proračunu za leto 1970 planirano več dohodkov, kot je znašala realizacija

v letu 1969, povečana za 15 %, se od vseh doseženih dohodkih v letu 1970 izvzame 3 % teh sredstev in se prav tako prenese kot posebna rezerva na ustrezen račun.

Navzoči na seji so se strinjali s težnjami zavreti inflacijo, vendar se niso mogli strinjati s tem, da so v nekaterih pokrajinah občine oproščene omejitve. Tako omenjena omejitev ne velja za proračune občin v Bosanski Krajini, ki so pretrpeli škodo zaradi potresa, v avtonomni pokrajini Vojvodini, zaradi pretrpele škode, ki so jo povzročile poplave in za proračune v avtonomni pokrajini Kosovo. Če je težnja preprečiti inflacijo, potem bi moralo to veljati za vse. Prav tako ne bomo mogli zavreti inflacije, če bo mogoče tako zbrani denar pozneje uporabiti za karkoli.

In kako je v naši občini? Ob koncu meseca septembra

je občinski proračun le še 0,43 %, pod predvidevanji, tako da lahko z zanesljivostjo trdimo, da bo letošnji proračun ob koncu leta 100 % izpolnjen. Sicer pa je letošnji proračun občine kar za 24 % višji od lanskoletnega, kar pa ni bilo doseženo z dvigom stopenj raznih prispevkov, ampak edino s povečanjem dejavnosti, z dograditvijo novih obratov in trgovskih hiš ter z boljšim gospodarjenjem. Tako veliko povečanje letošnjega proračuna gre tudi na račun lanskoletne oprostitve železarne Jesenice plačila prispevka v višini 830 000 novih dinarjev ter zaradi prenosa obveznosti na letos v višini 1 000 000 novih dinarjev. Zaradi vsega tega bomo morali od dohodkov proračuna občine Jesenice prenesti ob 100 % izpolnitvi proračuna v posebno rezervo okroglo 500 000 novih dinarjev.

Zaradi tega na torkovi seji sveta niso mogli sprostiti 5 % omejitve izdatkov proračuna občine. Ta velja še naprej razen za tiste koristnike, katerih osebni dohodki so odvisni od proračuna (uprava Skupščine občine, občinsko sodišče, sodnik za prekrške, občinsko javno pravobraniteljstvo, občinsko javno tožilstvo, občinska konferenca SZDL, občinski odbor ZMS).

Poleg nekaterih zemljiških

zadev in vlog za pomoč ali

oprostitev plačila prometne

ga davka so na torkovi seji

še sklenili pomagati sofinancirati ureditev smučišč in izgradnje žičnic v Kranjski gori. Za ureditev smučišč, predvsem tudi potrebnih prog za smučarska tekmovanja so namenili 100 000 novih dinarjev, prav toliko pa so odobrili Turističnemu društvu tudi kredita.

Poleg tega so 100 000 novih dinarjev kredita odobrili tudi hotelskemu podjetju Gorenjka — enoti Žičnica za dograditev nove žičnice z Vitrancu proti Podkorenu.

T. L.

Železarski globus

ZAHOĐNA NEMCIJA. V zahodnonemških železarnah

leta	1964	1965	1966	1967	1968	1969
količina	1,4	2,1	2,4	3,8	5,3	7,4

Zahodnonemške železarne so proizvedle leta 1969 45,3 milijona ton surovega jekla.

se naglo širi gradnja naprav za kontinuirno vlivanje jekla. Situacija v zadnjih letih se je v milijonih odlitih ton spreminjala takole:

Torej je bilo na kontinuirnih napravah odlito 16 % celotne količine.

Več politično idejnega dela v organizacije SZDL

Preteklo sredo, 23. septembra, je predsednik občinske konference SZDL Berti BRUN sklical redno sejo predsedstva. Na seji so obravnavali predlog programa dela občinske konference SZDL in njenih organov za obdobje september — december in govorili o delu koordinacijskega odbora za narodno obrambo.

V sprejetem programu predvidevajo do konca leta še dve seji občinske konference SZDL na katerih bodo poleg pregleda dela in programa dela, obravnavali tudi vprašanje splošne obrambne vzgoje oziroma splošnega ljudskega odpora, usklajili pravila Obk SZDL s statutom SZDL Slovenije in dokumentom »SZDL danes«, analizirali dejavnost in nadaljnji razvoj krajevnih skupnosti ter govorili o pripravi na volilne konference krajevnih organi-

zacij SZDL in novega sestava občinske konference. Bodoča občinska vodstva SZDL naj bi bila sestavljena iz dela članov izvoljenih v krajevnih organizacijah in dela članov iz delovnih organizacij in društev. Občinsko vodstvo naj bi imelo stalni in nestalni del članov. Nestalni del naj bi se menjal predvsem glede na obravnavano vsebino na sejah konference.

Drugi del sprejetega programa vsebuje vprašanja, ki naj bi jih še do konca leta

obravnavalo predsedstvo. Poleg že omenjenih vprašanj, bodo govorili še: o uresničevanju stalnega evidentiranja kadrov, o uresničevanju pomoči in varstva ostarelih ljudi v občini, o pripravi na razpravo o sistemu invalidskega in pokojninskega zavarovanja, o vprašanjih formiranja kulturne skupnosti, o lokalnih informativnih sredstvih (Radio Jesenice, Železar, Glas) in o financiranju SZDL ter ostalih organizacij in društev. V sprejetem programu pa je zajeto tudi delo ostalih organov konference (odbori, sekcije) in posveti ter razgovori s predstavniki krajevnih organizacij SZDL.

V program dela so vključili

li tudi predavanje v oktobru ob 25-letnici organizacije združenih narodov, razgovor o nekaterih aktualnih gospodarskih vprašanjih (gorenjska cesta), v razgovoru pa poudarili, da bo v program dela potrebno bolj trajno vključevati tudi idejno-politična vprašanja nadaljnega razvoja in snovanja.

Ker bodo o vseljudskem odporu in narodni obrambi govorili na eni prihodnjih sej, so omenjali le nekaj osnovnih izhodišč za oblikovanje bodočega koordinacijskega odbora in osnov za izdelavo konkretnega programa dela. Ob koncu seje so obravnavali še nekatere vloge in tekoče zadeve.

Ekonomika prevažanja surovin in materialov v železarski industriji

(Nadaljevanje in konec)

Pri tem pa je upoštevati, da je treba voditi vložek s trakovi prav v same plavže.

Kar zadeva konkurenco ceste in železnice, smo videli, in kot je ugotovljeno, da mora železnica biti zgrajena do vrat, do katerih se prevažajo surovine in prav tako od vrat, od koder se odvažajo končni izdelki. V Hrenovici (rudnem dvoru) in na Javorniku (delno) je to že, dočim je pri nas to za področje okrog plavžev, v Fužinah (na Savi) ter na Beli precej drugače od teoretične zamisli Mr. Worthingtona. Tu zaradi prostorne stiske ni neke zaokrožene dovolj velike skupne postaje za surovine vseh obratov. Po omenjeni teoriji bi bilo naj-

ceneje, da bi bil v Fužinah (na Savi) kolodvor recimo s približno desetimi tiri, na katere bi dovažali in se tu tudi praznili vsi vozovi, surovine pa bi se teoretično na najcenejši način vodile v skladišča in obrate s trakovi ali po cestah. Ker pa nam prostorna situacija tega ne dovoljuje, niti ni denarja, da bi to mogli vsaj za sedaj narediti, imamo pravzaprav namesto kolodvora tire ob in v obratih, kamor se surovine dostavljajo in od koder se izdelki odvažajo. To pa je pri sedaj obstoječih razkladalnih napravah (žerjavi, dvigala, ročno) tudi najceneje, saj bi bilo absurdno, samo zaradi teorije v Fužinah (na Savi) narediti velik kolodvor z zračalnimi napravami, požiralnimi jaški

itn., od katerih bi vodili staro železo pod žerjave, in dijsko rudo na nasip oziroma v skladišče pri jeklar-ni ipd., medtem ko bi bila oskrba obratov s surovinami in vložkom še naprej urejena tako kot je danes. Zato je brez kakršnega koli izračuna prav gotovo ceneje postaviti vagone surovin na tire k obstoječim skladiščem in jih tam razložiti s tistimi napravami, ki so sedaj urejene za nadaljnji transport do mest uporabe.

Če hočemo teorijo Mr. Worthingtona uveljaviti v praksi, bi morali istočasno z bodočimi razkladalnimi napravami, urediti tudi nove načine vodenja surovin do mest porabe. Zato pa je potreben poseben študij. Vsekakor bi se to splačalo za

največjega porabnika jeklar-no in verjetno še za šamotarno, ki pa bi morala, od-nosno je pri prvi potrebo, pri drugi pa bi bilo zaželeno proizvajati veliko več kot danes.

Kar zadeva cest in želez-nice, pri notranjem prometu, je po izračunih Mr. Worthingtona jasno, da je potreben prehod na cestni promet povsod tam, kjer normalni tir ni potreben za razklada-nje surovin in nakladanje izdelkov. Pri tem gre pri nas za prevoze odpadkov, uga-ska, odpadne centrale, pe-skov do in od livarne, elek-tričnih motorjev, raznih na-domestnih delov, opeke, sta-rega železa, ki nastaja v obratih in se ga ne da na-kladati direktno v »mulde«, izdelkov kamnoloma in apne-nice, elektrod, ferolegur, po-trošnega materiala ipd.

Ker ta čas v Železarni, ra-zen manipulativnih tirov in tirov za popraviljanje voz ter strojev, ni tira, kjer se su-rovine ne bi razkladale ali

izdelki nakladali, za to ni mogoče predlagati kakega tira normalne širine v korist cestnega prometa.

Za ozkotirni promet pa je potrebno, da se ukine v ce-loti, in to naenkrat v čim krajšem obdobju. Postopno preusmerjanje na cesto, pri tem pa ne ukinjati osnovna sredstva ozkega tira, nam transport draži. Je pa pri tem predhodno izdelati eko-nomsko analizo, ki naj po-kaže v kakšnem času se bo cesta, z vložnim kapitalom za osnovna sredstva izplačala, nasproti sedaj obstoječim stroškom za transport po ozkem tiru.

Dokler pa ozki tir obstoji, je obstoječe stroje čim boljše izkoristiti, ker bi bilo ne-racionalno prevažati po cesti tisto, kar bi lahko prepe-ljale ozkotirne lokomotive, ki se morajo obratovati za-radi dovoza vložka v jeklar-no in zaradi drugih naprav (Javornik — ugasek, žlindra, žerjav, odvoz svinj ipd.).

Branko Blenkuš

Ob 25-letnici Združenih narodov

Letos v oktobru, bo ves miroljubni svet proslavljal 25-letnico Združenih narodov. Jubilejna letnica se bo praznovala pod geslom MIR, PRAVIČNOST IN NAPREDEK. V letošnjem letu naj bi v smislu resolucije, sprejete na XXIV. zasedanju generalne skupščine OZN novembra lani, vse članice Združenih narodov vložile največje napore, da bi letošnje leto pomenilo začetek dobe miru. Torej ne gre za formalne priložnostne manifestacije, kar so na omenjeni skupščini podpirale velike sile, ampak za delovni značaj proslave, kar podpirajo vse neuvrščene in večina drugih držav. To pomeni, da naj bi bile vse sile usmerjene na reševanje najbolj aktualnih mednarodnih problemov in krepitev vloge in predvsem učinkovitosti Združenih narodov. Zvestobo tem principom, je potrdila tudi tretja konferenca neangžiranih držav v Lusaki, na kateri so bili navzoči predstavniki tretjine človeštva in polovica vseh članic Združenih narodov. Neuvrščeni so tudi v Lusaki potrdili, da je vse njihovo delovanje za nove odnose v svetu, ki naj zagotovo svoboden in enakopraven razvoj vseh narodov vsebina tistega, kar imajo Združeni narodi za svojo poglavitno nalogo.

Dogodki v svetu pa gredo svojo pot. V nekaj naših prihodnjih številkah bomo ob tem jubileju objavili nagrajene spise učencev lanskega osmega razreda osnovne šole Tone Čufar z Jesenic, kako mladi ljudje gledajo na današnji svet in svetovne dogodke. Ob tem moramo poudariti, da na tej šoli že več let uspešno deluje mladinski klub OZN in da so od 13. nagraj, kolikor jih je podelilo društvo Združenih narodov v Ljubljani za spise, kar sedem odšlo na jeseniško osnovno šolo Tone Čufar. Danes objavljamo enega od teh spisov.

Naš globus

Mrak se je spuščal na zemljo, gore so odete v sivo meglo. Sama sedim v sobi, gledam in premišljam. Obzorje mojega pogleda ni veliko: dva okna, štiri stene in miza. Pred menoj je globus. Roko sem naslonila na njegovo ogrodje, s prstom pa sem ga nehoti zavrtela. Zaškripalo je v njegovih tečajih. Zagledala sem se v črte poldnevnikov in vzporednikov. Zemljepisna širina, dolžina, severna, južna, vzhodna, zahodna. To me spominja na zemljepis v 6. razredu in strah do predmeta, ki sem se ga sicer veselila. Veselila sem se predvsem potovanja po tujih, neznanih deželah, po svetu.

Gledam v to nagnjeno kroglo in premišljam, kako je majhna. Ali je res taka, tako majhna, tako polna vode? Posamezni kontinenti kot otočki, v katere pljuskuje valovi svetovnih morij ter ločujejo in obenem povezujejo kontinente in ljudi na njih.

Prepričana sem da našo Zemljo prav tako vidijo astronomi, ki jo opazujejo iz vesolja. Mislim na junake, ki se dvigajo v vesolje in so že napravili prve korake na luni.

Tu se misel ustavi. Ne morem naprej, premišljam in tuhtam, odgovora ne najdem. Pogled in misli se mi ustavijo na globusu pred menoj. Gledam tisto malo zemlje pod ekvatorjem, kamor so prodirali raziskovalci, vojaki, duhovniki, misionarji, trgovci pred sto in več leti. Desetletja so bili tam. Za njimi pa je ostala le smrt, sovraštvo, žalost in beda.

Živimo v času, ko njihovim obljubam ti ljudje ne verjamejo več. Ničesar jim niso dali. Na njihov račun pa so sami tako obogateli, da se danes lahko odpravljajo na druge planete. Nikdar ne bodo mogli pisati ali opisati vsega zla, ki so ga ljudje povzročili ljudem na tej zemlji. Razlike so nastale in se še večajo. Na eni strani džungle nebotičnikov, asfalta, razkošja, na drugi strani pa še prave džungle v katere še ni stopil človek in milijoni ljudi, ki umirajo od lakote. Vsi otroci na svetu bi po mojem imeli dovolj, če bi imeli hrano, ki jo v ZDA konzervirajo za pse bogatašev. Življenja milijonov otrok nekje na naši Zemlji še v naravnih jamah, ne bi mogli primerjati z življenjem psov, ki jih njihovi gospodarji negujejo na pernicah.

Tehnika je povezala svet in zbližala ljudi. Vsemogoče slišimo po radiu in vidimo po televiziji. Premalo pa storimo, da bi ljudem pomagali. Milijone diplomatov, tisoče in tisoče kongresov, sestankov, sej, obiskov, obljub. Milijarde izrečenih besed. Položaj pa je vedno slabši. Na eni strani vse več bogatih, na drugi strani pa jih vsako leto več umre od lakote. Kdaj bomo prišli od besed k dejanjem? Dejanja pa naj bodo pomoč v hrani, obleki, zdravilih ne pa v vojnah, sovraštvu in trpljenju. Kam bodo letos dali milijone ton pšenice v Severni Ameriki, ko jo milijone lačnih ne bo moglo kupiti? Vrgli jo bodo v morje, lačni pa bodo umrli in naš globus bomo mi, mladi, vrteli naprej in napravili vse, da bi razširili socialistični humanizem na vse kontinente. Vztrajali bomo in delali tako dolgo, dokler na svetu ne bo odpravljen lažni humanizem ljudi, ki govorijo eno, delajo pa drugo.

Stemnilo se je. Iz razmišljanja so me predramile luči, ki so zagorele na cesti. Vključila sem televizor. Pred menoj so se razgrnile dežele sveta v različnih podobah.

Koliko žrtev je že padlo za svobodo, mir in srečno življenje? Koliko žrtev bo še treba, da bo svet tak, kakršnega si želimo?

Jana Urbanc

Poklicne odločitve mladih so v razkoraku s potrebami

Sredi septembra je bila v Kranju seja skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje, na kateri so najprej izvolili organe skupščine. Ugotovili so, da je bilo v skupščino izvoljenih 13 novih članov, pet članov je bilo izvoljenih na nadomestnih volitvah, devetim članom pa traja mandat še dve leti. Kaže, da bo skupščina v novi mandatni dobi bolj dinamična kot je bila v prejšnjem sestavu.

Za novega predsednika skupščine KSZ so izvolili Mirka Kovača, vodja kadrovskega oddelka škofovske predilnice, za njegovega namestnika pa Staneta Božiča. Zatem so izvolili še sedemčlanski izvršni odbor, Viktorja Bruna pa za člana republiške skupščine za zaposlovanje.

Na podlagi predhodno posredovane informacije o stanju zaposlenosti in nezaposlenosti, vključevanju letošnje generacije v poklice in nadaljnje šolanje ter finančnem stanju zavoda, se je razvila živahna razprava. Podatki kažejo, da v petih gorenjskih občinah živi 153.600 prebivalcev in da je zaposlenih 64.400 oseb. Na območju jeseniške občine je zaposlenih 43,3 % prebivalcev, od tega že 31,5 % žensk, kar kaže, da se je stopnja zaposlenosti ženskega prebivalstva precej popravila. Toda še vedno so Jesenice na zadnjem mestu, če vemo, da je stopnja zaposlenosti žensk: v Kranju 49,3 %, v Radovljici 50,4 %, v Škofji Loki 48,9 in v Trzinu 55,1 %.

Učencev v gospodarstvu je 2.730. Industrija zaposluje 58,7 %, trgovina, gostinstvo in turizem 8,3, kmetijstvo (zelo skromno ali ugodno?) 2,3, gozdarstvo 1,8 in negospodarstvo 11,8 % vseh zaposlenih. Iz teh podatkov lahko ugotovimo, da je gospodarska struktura Gorenjske zelo heterogena.

Delovne organizacije so v začetku leta planirale potrebe za 5.273 novih delavcev. V prvem polletju pa so te potrebe narasle že na 7.272 delavcev, kot posledica visoke stopnje fluktuacije, ki je dosegla število 3.074 delavcev. Največjo postavko (36,7 %) predstavlja samovoljna zapustitev dela. Glede na strukturo in stopnjo strokovne izobrazbe oz. usposobljenosti nam podatki odkrivajo, da je Gorenjska za leto 1970 izkazala naslednje potrebe: 260 kadrov z visoko izobrazbo, 162 z višjo in 542 s srednjo izobrazbo, 1563 kadrov s poklicno šolo ter 2.746 neusposobljenih delavcev, torej skupaj 5.273 delavcev.

Od 7.272 prijavljenih potreb so se te potrebe pokrile le s 5.723 delavci. Ker gorenjska regija po naravnem prirastku še zdaleč ne pokriva izkazane potrebe, se deficitarnost delovne sile pokriva z delavci iz drugih republik. Ta vir pa počasi usiha zaradi vidnega gospodarskega razvoja nerazvitenih območij v državi ali odhoda na delo v tujino.

V prvem polletju 1970 se je s posredovanjem zavoda za zaposlovanje v tujini zaposlilo 197 delavcev.

Na Gorenjskem je le 665 oseb začasno nezaposlenih in od tega 32,4 % z omejeno sposobnostjo, ki dejansko predstavlja jedro problema nezaposlenosti.

Osnovnošolsko obveznost je v šolskem letu 1969/70 zaključilo na Gorenjskem 2.757 učencev in učenk, od tega v 8. razredu 1.743 ali 63,2 % učencev in učenk. Ti podatki kažejo na razmeroma velik osip in hkrati na pereč problem učencev z nedokončano osnovno šolo.

Zanimive so poklicne name-re te generacije. Največ se jih je odločilo in sicer 621 za uk in poklicne šole, v tehniško 221, gimnazijo 213 itd. Neodločenih pa je ostalo 275 učencev in učenk. Kar 621 učencev se je odločilo, da eno leto podaljšajo osnovnošolsko obveznost in »plačajo« davek za svojo verjetno nezadostno prizadevnost.

V razpravi so zlasti poudarili problem, ki ga kaže podatek, da je na Gorenjskem ostalo prostih skoraj 300 učnih mest in to večina za kovinske poklice. Kaže, da se v delovnih organizacijah ne zavedajo bumeranga, ki jih bo udaril v bližnji prihodnosti, ko ne bo ustreznega kadra, zlasti za vzdrževanje proizvodnih naprav. Ta neresnost je očitna v tem, ko služ-

ba za poklicno usmerjanje ugotavlja, da premalo gospodarskih organizacij javlja svoje potrebe po učencih šole tedaj, ko je šolsko leto že pri kraju.

Iz finančnega poročila je razvidno, da so finančni načrt za prvo polletje 1970 realizirali z 49 %. Za materialne stroške in amortizacijo so porabili 74.018,58 din, za pripravljanje delavcev za zaposlitev 160.918 din, za gmotno pomoč nezaposlenim 197.970 din, neporabljenih sredstev na tem skladu pa je ostalo 646.591 din.

Zavod je gospodarno trošil namenska sredstva, kar kažejo podatki, da so za delo zavoda porabili 3,60 % manj, kot je bilo s finančnim načrtom predvideno, 1,48 % manj za gmotno preskrbo in 4,7 % manj za bančno provizijo in druge stroške plačilnega prometa.

Na predložene operative programe dela posameznih služb zavoda niso imeli bistvenih pripomb. Izvršnemu odboru skupščine so poverili, da pripombe in misli, ki so bile nakazane v razpravi v polletnem poročilu, vskladi in dopolni ter po potrebi vključi v posamezne programe dela služb zavoda ter o tem poroča na prihodnji seji skupščine.

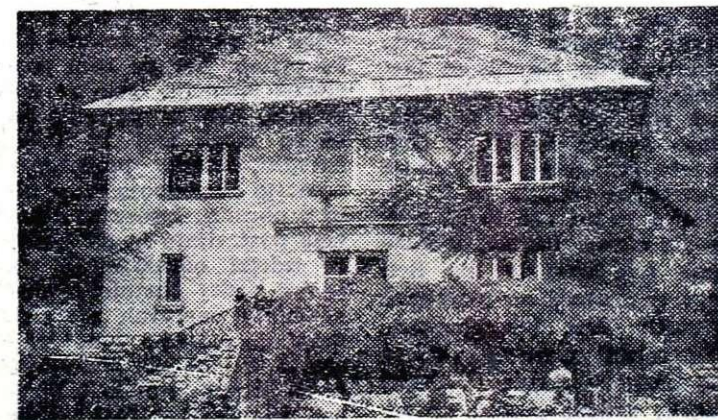
Na seji so bili člani seznanjeni še s sklepi seje zadnjega sklica in o njihovi realizaciji ter nekaterimi drugimi informacijami glede vloge nekaterih podjetij za odobritev posojila, ki ga potrebujejo za priučevanje delavcev zaradi zaposlitve.

Kaže, da se na področju zaposlovanja in kadrovske politike kažejo precej resni pereči problemi, ki že danes pritiskajo Gorenjsko. -rn

Stanovalci na Tomšičevi sprašujejo

Včeraj je minilo natanko dva meseca, odkar je bil dograjen drugi del ceste Tone Tomšiča. Izvajalci del, ki so imeli neprimerno lažje delo kot na prvem odseku, so svoje naloge opravili do občinskega praznika - 1. avgusta. Zadnje dni so delali po ves dan, da je bila cesta nared od tega dne. Manjkalo je le nekaj zaščitnih ograj in manjša zemeljska dela, kar pa je bilo v glavnem zaključeno že v avgustu in delno v septembru.

Prebivalci tega območja so bili pridobitve zelo veseli, saj so dobili lepo asfaltirano cesto s sodobnimi cestnimi svetilkami. Toda izgleda, da so nove cestne svetilke le za okras cesti, saj razen krajši čas poskusno, doslej še niso zagorele. Prebivalci na tem območju se upravičeno sprašujejo po vzrokih, zakaj po dveh mesecih cestne svetilke še ne služijo svojemu namenu, čeprav jih je potrebno samo prižgati.

Vrtec na Savi je mnogo premajhen, da bi lahko sprejel vse otroke v varstvo

Pred ustanovitvijo kulturno-umetniškega kluba Tone Čufar

Načelno soglasje predsedstva Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice, da se v okviru zveze ustanovi kulturno umetniški klub Tone Čufar, pomeni veliko podporo predlagateljem za osnivanje tega kluba. Klub želi v svoje vrste povezati vse umetniške in kulturne ustvarjalce gornje Gorenjske in domačine, ki živijo izven Jesenic ter kulturno umetniške ustvarjalce našega porekla živečih onstran Karavank. K sodelovanju pa je pot odprta vsem, ki želijo sodelovati v kulturno prosvetnem snovanju in ustvarjanju. Združeni literati, glasbeniki, likovniki in drugi kulturno prosvetni delavci, ki jih na tem območju ni malo, se bodo po svoji programski zasnovi poskušali čimbolj uvesti tudi kot kulturno-umetniški in estetski ustvarjalci in oblikovalci na tem območju. V njihovi program-vrednoti, ki jih bodo v različnih oblikah posredovali tudi občinstvu, zamišljena tudi pomoč mladim ustvarjalcem po šolah in delovnih organizacijah, prirejanje kulturnoumetniških večerov in srečanj z raznimi literati in drugimi umetniškimi ustvarjalci ter razvijanje tradicij naprednega delavskega gibanja in NOB. Seveda pri tem svojem delu računajo na pomoč vseh kulturnih društev in ustanov na našem območju.

Že v obdobju priprav na osnivanje kluba je pripravljali odbor, ki ga sestavljajo prof. Jože Šifrer, Jaka Torkar, Miha Klinar, Cvetko Zagorski in Joža Varl, izvedel in načel nekaj pomembnih del, ki bodo v bodoče sestavljali program dela kluba. Med najbolj pomembna dela sodi prav gotovo priloga Železarja, ki je izšla 31. julija to je za občinski praznik pod imenom LISTI. V tej prvi številki se je predstavilo kar devet literarnih ustvarjalcev, za ilustracije pa so bila porabljena likovna dela slikarja in kiparja Jaka Torkarja. Že v prvi številki so izdajatelji napovedali, da naj bi literarna priloga s svojo vsebino zasledovala predvsem humanistične vrednote v naši kulturi in prispevala tudi k estetsko-humanistični vzgoji in osveščanju delovnih ljudi. Literarna priloga naj bi prikazovala umetniško tvornost tako tistih, ki se poklicno, kakor tistih, ki se amatersko ukvarjajo z literaturo, likovno, glasbeno ali drugo umetniško dejavnostjo na tem območju. Literarna priloga pa naj bi prispevala svoj delež tudi borbi proti vsakodnevnemu kiču in plaži ter proti vsem mogočim ekstremnim modernizmom, ki s socialistično etiko in humanizmom nimajo nič skupnega. Pri zasledovanju teh ciljev bodo klub vodila estetska in idejna merila socialistične kulturne politike. Drug prispevek kluba, ki je tudi že v delu, je prva knjižica njihove literarne edicije, ki naj bi trikrat do štirikrat letno izhajala in bila namenjena predvsem doraščajoči mladini. Trenutno je v tisku novela Toneta Čufarja Tovarna, ki naj bi izšla do 14. novembra, to je do njegove 65-letnice rojstva. Poleg novele bo objavljen tudi njegov življenjepis, ki ga je pripravil literat in publicist Cvetko Zagorski. Ilustracije k noveli pa pripravlja akademski slikar Jaka Torkar. Publikacija bo tiskana v žepnem formatu in naj bi bila po ceni dostopna vsej doraščajoči mladini.

Vsa ta prizadevanja pripravljenega odbora kluba je doslej poleg predsedstva Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine, podprlo tudi predsedstvo občinske konference SZDL in občinsko vodstvo Zveze združenj borcev NOB.

S tem kratkim zapisom želimo predvsem poudariti, da se klub ne snuje na nekih teoretičnih predpostavkah, ampak da bo kulturno-umetniški klub Tone Čufar zrasel iz samega dela. Ustanovni sestanek kluba, ki bo 10. oktobra, bo lahko že kritično presodil dosedanje delo in na njem zasnoval program za prihodnje obdobje. Ustanovitelji računajo, da jih bodo pri njihovem prizadevanjih podprle tudi delovne organizacije na gornjem Gorenjskem.

Svet gledališča sprejel program dela za letos

V torek zvečer je bila seja gledališkega sveta amaterskega gledališča Tone Čufar. Na seji so poslušali poročilo o finančni situaciji gledališča in o urejanju centralnega ogrevanja, nato pa sklepali o delovnem programu do konca leta 1970.

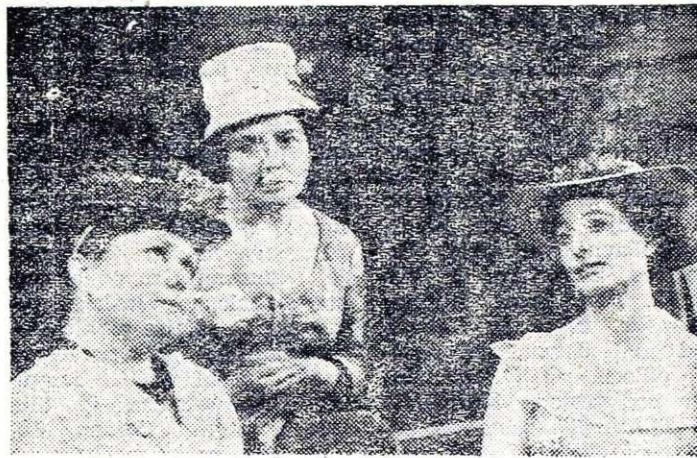
Kljub zmanjšani dejavnosti in s tem tudi zmanjšanemu lastnemu dohodku je finančna situacija povoljna in ne izkazuje nobenih primanjkljajev. Velika zasluga za to gre razumevanju občinske skupščine, ki je s sanacijo dela primanjkljaja iz prejšnjih let, pomagala urediti finančno situacijo gledališča. Ob delih za ureditev centralnega ogrevanja v stavbi gledališča, je tudi gledališče pristopilo k urejanju nekaterih gledaliških prostorov, ureditev veže in dvorane pa je prepustila upravljavcu gledališke stavbe, to je stanovanjski skupnosti. Z ureditvijo klimatskih naprav v dvorani se je podoba dvorane tako spremenila, da je nujno potrebna popolna obnova dvorane. Sicer pa je dvorana že itak bila zanemarljena, saj je bila zadnjič preurejena leta 1953. Dela za preureditev dvorane bodo dokončana še letos, ta čas pa bo nameščena tudi peč za centralno ogrevanje, kajti zamisel, da bi bila stavba gledališča priključena na toplotno ogrevanje Železarne, bo uresničena šele prihodnje leto.

Ob taki situaciji seveda gledališče ne more začeti redne sezone in tudi proslava 25-letnice obstoja in dela gledališča, ki bi morala biti v začetku novembra, je prestavljena na poznejši čas. Kljub temu pa bo gledališče z delom nemoteno nadaljevalo in se posluževalo drugih dvoran na Jesenicah v občini. Gledališki svet je v celoti sprejel delovni program, ki ga je pripravil umetniški svet. V sredini oktobra bodo stekle predstave komedije T. Williamsa PIKNIK in sicer na vseh odrih v občini, začele pa se bodo tudi priprave za študij Cankarjevega POHUJŠANJA V DOLINI SENTFLORJANSKI, s katero bo gledališče počastilo 25-letni delovni jubilej, začelo novo jubilejno sezono in otvorilo takorekoč novo gledališko dvorano. Ta hip je še težko reči točno, kdaj to bo, ker je odvisno ne samo od del za dokončno ureditev centralnega ogrevanja in dvorane, temveč tudi od razpoložljivih sredstev. Poleg navedenih dramskih del pa bo gledališče do konca leta pripravilo še dva literarno-klubsko večera in sicer enega z naslovom LJUBEZENSKA LIRIKA, drugega pa o delu in življenju Toneta Čufarja ob njegovi 65-letnici rojstva. Literarno-klubske večere bo gledališče lažje naštudiralo v zdaj še okrnjenih gledaliških prostorih, pa tudi gostovanja bodo tehnično lažje in cenejše izvedljiva.

Gledališki svet je nato razpravljal še o nekaterih tekočih zadevah, nato pa izrazil zahvalo vsem, ki so omogočili, da je dvorana in stavba

gledališča dobila centralno ogrevanje, obenem pa tudi željo, da bi prenovljena in ogrevana dvorana bila čimprej na razpolago ne samo ljubiteljem gledališča, temveč tudi obiskovalcem vseh drugih kulturnih in zabavnih prireditvev.

-nj-

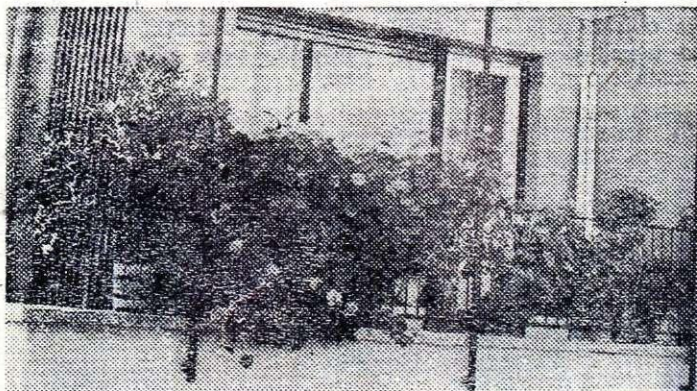
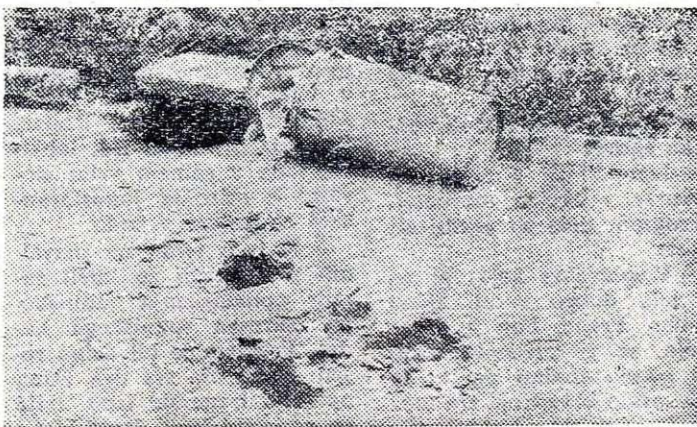
Prizor iz komedije PIKNIK, ki bo ponovljena v prihodnjih tednih na okoliških odrih

Zelo nevarna igra

Prejšnji ponedeljek zjutraj je bilo na cesti Cirila Tavčarja (Na Plavžu) videti takole prevrnjeni smetnjak. Po smeteh sredi ceste se je dalo sklepati, da so kalilci nočnega miru vzeli smetnjak izpred stanovanjskega osmerčka ter ga »na glavo« s smetmi vred postavili sredi ceste. Neznani voznik, ki ga je ponoči verjetno še pravočasno zagledal, ga je moral zvaliti kot ga vidimo na sliki, na kraj ceste, da je lahko nadaljeval vožnjo. Kaj pa, če bi zadel vanj? Podrl drog obcestne svetilke in pri tem poškodoval sebe, kakšnega pešca, vozilo ali kaj drugega! Prav gotovo, da tako objestno igranje ni primerno za red in varnost na cesti. Saj je drugih bolj koristnih in zdravih iger dovolj, kjer bi se mogla tudi objestnost spraviti na pravi tir!

B.

Velika ljubiteljica rož je tudi Marija Boškln iz C. m. Tita 4

240 novih plavalcev

Če bi razvrščali posamezne športne panoge glede na njihovo zdravstveno vrednost, potem bi morali plavanje prav gotovo uvrstiti na mesto najbližje vrhu. Že samo to, da je plavalni šport tesno povezan s tremi »naravnimi zdravniki«: soncem, zrakom in vodo, nam dovolj prepričljivo govori o njegovi vrednosti.

Zato se je na novo izvoljeni odbor plavalnega kluba Jesenice, ki ga sestavljajo: inž. Medja, Gmajnar, Biček, prof. Pavličkova, prof. Samarjeva, Zoharjeva, dr. Primožič, Fon, Tolar, Ropret, Savinšek, Brejc in Ramuš, pod predsedstvom inž. Nemca, odločil, da v letošnjem letu pod geslom »NAUČIMO SE PLAVATI«, pridobi k sodelovanju čim več otrok vseh spolov in starosti, ne glede na znanje plavanja. S tem bi okrepili vrste plavalnega kluba Jesenice in dvignili plavalni šport na nivo, ki mu gre v današnjem razvoju, kajti znanje plavanja je del človekove kulture.

S temi mislimi smo se v začetku sezone prek šol obrnili na starše jeseniških otrok.

Program dela plavalnega kluba za leto 1970 je bil naslednji:

- Organizirati plavalno šolo, naučiti osnove plavanja učence prvih šestih razredov osnovne šole in iz njihovih vrst okrepiti plavalni klub.

- Pripraviti tekmovalce za vsaj nekaj republiških in klubskih tekmovanj.

- Poživiti delo v skakalni sekciji.

- Organizirati tekmovanje za pokal mesta Jesenice in tekmovanje učencev osnovnih šol.

- Poskrbeti za lastne vodniške kadre.

- Izpopolniti opremo in inventar v okviru možnosti.

Program dela so realizirali takole:

- V plavalno šolo, ki so jo zelo dobro vodili Beno Ramuš, Franci Fon in Niko Brejc, se je prijavilo okoli 300 otrok. Redno pa jo je obiskovalo 263 otrok. Od tega se je naučilo plavati 236 otrok, ostali pa zaradi nerednega obiskovanja ali bolezni niso uspeli doseči potrebnega znanja o plavanju.

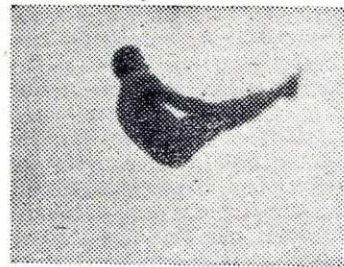
- Večji del članov je že v pretekli sezoni prenehalo z aktivnim plavanjem. Tako je bilo treba pričeti z delom v tej sezoni znova. Plavalna vrsta PK Jesenice pod vodstvom trenerjev Rada Tolarja in Milana Ropreta je kljub temu, da je sestavljena iz začetnikov, dosegla lepe uspehe.

Uspešno se je udeležila tekmovanj za Lučkin memorial, dveh gorenjskih mitingov, slovenskega prvenstva za mlajše pionirje, slovenskega prvenstva za starejše pionirje, tekmovanja za pokal mesta Jesenice, slovenskega prvenstva za mlajše pionirje — posameznike in prvenstva osnovnih šol občine Jesenice. Najuspešnejša je bila mlajša pionirka Simona Zupan, ki je na slovenskem prvenstvu za mlajše pionirje prejela bronasto medaljo v disciplini 50 m hrbtno. Večje uspehe pa so dosegli še: Igor Čučnik, Zvone Šuvak, Janez Kržišnik, Eva Pavliček, Vanda Vrdoljak, Sašo Vrdoljak in Simona Leskovar.

- Skakalni šport v vodo je na Jesenicah v začetni fazi razvoja. Sekcijo vodi Beno Ramuš, ki je obenem tudi trener. Treninge redno obiskuje 12 pionirjev in 5 članov. Udeležili so se slovenskega prvenstva v skokih v vodo. Izvedli pa so tudi atraktivne skoke na gorenjskem plavalnem mitingu in na tekmovanju za pokal mesta Jesenice. V bodoče je potrebna močnejša povezava s telovadnim društvom »Partizan« zaradi zimskih treningov. Z dobro organiziranimi zimskimi treningi, predvsem v akrobatiki in naslednje leto z intenzivnejšimi treningi v vodi bodo imena Trošt, Znidaršič, Bunjevac, Pazlar, Korošec, Krstanič itd. lahko zapisana v samem vrhu slovenskih oziroma jugoslovanskih skakalcev v vodo.

- Največ težav na plavalnih prireditvah so imeli zaradi pomanjkanja vodniškega oziroma sodniškega kadra. Problem je bil delno rešen s tem, da sta dva člana opravila trenerski izpit, trije pa sodniški izpit. Predvideno je, da vsaj še trije člani opravijo sodniški izpit do pričetka nove plavalne sezone.

- Opremo in inventar so izpopolnili v okviru danih možnosti, vendar je treba v bodoče gledati, da bo še več denarja namenjenega za izpopolnitev opreme in inventarja.

Beno Ramuš

Novoizvoljeni odbor plavalnega kluba Jesenice je zastavil pravilno pot, da se bo tudi plavalni šport v jeseniški občini sčasoma dvignil na višji nivo tako po kvaliteti, kakor tudi po množičnosti. Seveda pa bi bilo to dosti lažje, če bi imeli v jeseniški občini vsaj eno pokrito zimsko kopališče.

Tekma, ki je ogrela

Prav gotovo je tekma V. kola rep. odbojarske lige med vrstama gimnazije in Novega mesta ogrela ne samo igralce temveč tudi številne gledalce, ki so prišli na igrišče za gimnazijo po končani tekmi Jesenice : Modriča. Tekmi nista bili odigrani na istem igrišču zato, ker Novomeščani niso pristali na predlog, da igrajo že ob pol devetih.

Prvi niz so dobili gostje brez posebnih težav. V drugem nizu je v igro vstopil Bogataj pa so kljub temu gostje vodili celo 11:12, pri 12 so domači izenačili, povedli 14:12, zmagali pa šele pri 16:14. V tretjem nizu so povedli gostje s 4:0, nato domači s 7:4, 12:8 in zmagali na razliko. V četrtem nizu je gostom uspevalo vse. V petem nizu so prvič na tekmi povedli domači s 4:1 nakar so gostje izenačili na 4:4 in 7:7, nato celo povedli 9:7 in 11:9. Finiš domačih pa je bil izreden. V sijajnem tempu so dosegli šest potrebnih točk, gostje pa nobene več.

Domači so nastopili kompletni in prvič je bilo na spisku enajst igralcev.

Sodnik Jože Bulc iz Ljubljane je srečno krmaril med Scilo in Caribdo.

Drugo moštvo gimnazije je prejšnjo sredo odigralo tekmo medobčinske lige z moštvom iz Kamne gorice. Zmagali so slednji s 3:2.

Vrsta deklet pa je v soboto nastopila na drugem turnirju mladink za republiško

Hokejisti v ZRN in Švico

Hokejisti Jesenic so s posebnim avtobusom Ljubljana transport odpotovali na 20-dnevno turnejo po ZRN in Švici. Najprej so se ustavili v Bad Tölzu, kjer bodo ostali deset dni in trenirali na tamkajšnjem hokejskem igrišču. Med tem časom bodo po predvidevanjih organizirali dve prijateljski srečanju. Od tu bodo odpotovali v Augsburg, kjer se bodo 10. oktobra pomerili s tamkajšnjim moštvom v prvenstveni tekmi za alpski pokal. Drugi večer pa bodo že igrali v Garmisch Partenkirchnu z znanim zahodnonemškim moštvom Rieseersse. Tudi ta tekma sodi v okvir tekmovanja za alpski pokal. Nato jih bo pot vodila v Švico v Zürich, kjer bodo igrali prvenstveno tekmo za alpski pokal s tamkajšnjim ligaškim moštvom La Chaux de Fonds. Nato se bodo vrnili v domovino, ker bo led na drsališču Podmežakljo že pripravljen. Podjetje Športmetal je obljubilo, da bo drsališče pripravljeno že 10. oktobra.

Trener Klinar je s celotnim tehničnim štabom sestavil tudi ekipo Jesenic, ki bo v sezoni 1970/71 zastopala klubске barve na tekmah državnega prvenstva, alpskega in evropskega pokala ter na vseh prijateljskih srečanjih. V vratih bo Knez, njegov namestnik je M. Zbontar, branilca Ravnik, Razinger, napadalci B. Jan, Mlakar, F. Zbontar, Tišler, Felc, Smolej, Hiti, Poljanšek, Pipan in Košir. Izmed omenjenih igralcev bo trener še izbral en branilski par, za to pa se bo odločil v ZRN.

Pred odhodom hokejistov smo imeli krajši razgovor s predsednikom kluba France. tom Talerjem.

»S suhimi treningi sem popolnoma zadovoljen. Igralci imajo dovolj kondicije. Predpriprave na ledu v ZRN pa jim bodo nudile tisto, v čemer še zaostajamo za nekaterimi moštvimi, s katerimi se bomo srečali v prvih dneh.

Letošnje državno prvenstvo je precej spremenjeno. Igralci so razdeljeni v dve skupini. V prvi skupini igrajo Jesenice, Olimpija, Medveščak, Kranjska gora in Vevče, v drugi skupini pa Crvena zvezda, Mladost, Partizan, Celje, Vardar in Spartak. Druga posebnost letošnje hokejske sezone je igranje v dveh skupinah za alpski pokal. Namreč v to zanimivo tekmovanje sta se vključili še Švica in ZRN. Tudi tekmovanje za jugoslovanski pokal se posveča vedno več pozornosti. To tekmovanje ne bo turnirskega sistema, ampak bodo tekme odigrane posamezno. Igrali bodo le polfinale in finale.

V letošnjem tekmovanju bosta prvič nastopili dve mladinski ekipi v vseh predpisanih tekmovanjih. Tudi tekmovanje za evropski pokal se je razširilo. Letos nastopa kar 16 evropskih državnih prvakov. Prvo kolo je na sporedu oktobra, drugo pa novembra. Mi imamo letos velike možnosti, da se uvrstimo v višje tekmovanje.

V hokejsko šolo smo sprejeli zaradi pomanjkanja rekvizitov le 20 mladih hokejistov v starosti od 10 let naprej.

Po predvidevanjih in že poznanih terminih tekem bo letošnji koledar srečanj zelo zgoščen. Zato se ljubiteljem hokeja obeta bogata hokejska sezona.

Izvedeli smo tudi, da bo cena vstopnicam za hokejske tekme po vsej verjetnosti ostala ista kot v pretekli sezoni.

T. Š.

Obe tekmi EP na Jesenicah

Bolgarski državni prvak v hokeju na ledu Krakra iz Pernika je te dni zaprosil HK Jesenice, če bi lahko obe tekmi prvega kola tekmovanja za evropski pokal odigrali na Jesenicah, ker v Sofiji še nimajo ledene ploskve. Jeseničani so prošnji Bolgarov ugodili in brzojavno sporočili tudi termin obeh tekem. Prva tekma naj bi bila odigrana na Jesenicah 20. oktobra, povratna pa 21. ali 22. oktobra. Prav tako na drsališču Podmežakljo.

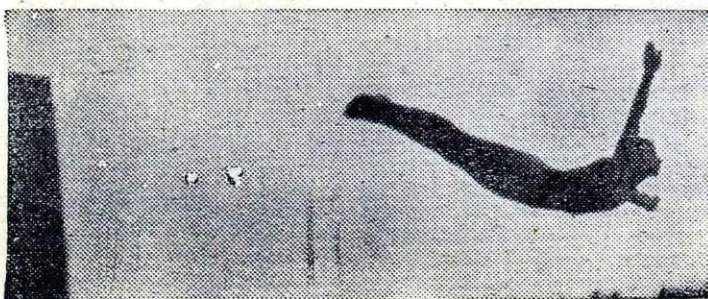
—ne

Valentar trener HK Slavije

Dolgoletni državni reprezentant v hokeju na ledu, sedaj zelo uspešni zvezni hokejski sodnik Cena Valentar, je pred leti uspešno opravil trenerski izpit tretje stopnje

v ČSSR. Svoje trenerske izkušnje je nato kalil na Jesenicah in v Trzinu, sedaj pa je prevzel trenersko dolžnost pri HK Slavija v Vevčah.

—ne

Rudi Trošt med skokom z 10 m stolpa

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

3. in 4. oktobra franc. barv. CS film ARIZONA COLT, MASCEVALEC, v režiji Michela Lupa, v glavni vlogi Giuliano Gemma, ob 17. in 19. uri.

4. oktobra amer. barv. film 100 KARABINK, v režiji Toma Griesa, v glavni vlogi Jim Brown, ob 15. uri.

5. oktobra amer. barv. CS film RAJ NA HAVAJSKI NACIN, v režiji Michaela Moora, v glavni vlogi Elvis Presley, ob 17. in 19. uri.

6. in 7. oktobra ital. barvni film DEKLE S PIŠTOLO, v režiji Maria Monicellija, v glavni vlogi Monica Vitti, ob 17. in 19. uri.

8. oktobra amer. barvni CS film TIGRICA, v režiji Arturja Hillerja, v glavni vlogi Natalie Wood, ob 17. in 19. uri.

9. oktobra franc. barvni CS film MALE VRLINE — VELIKI GREHI, v režiji Sergeja Korbera, v glavni vlogi Jacques Perrin, ob 17. in 19. uri.

10. oktobra ital-amer. barv. CS film BILO JE NA DIVJEM ZAPADU, v režiji Sergeja Leoneja, v glavni vlogi Claudia Cardinale, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

3. oktobra amer. barv. film 100 KARABINK, ob 16. uri.

3. in 4. oktobra ital. barvni film DEKLE-S PIŠTOLO, ob 18. in 20. uri.

4. oktobra franc. barv. film PREPOVEDANI VULKANI, ob 10. uri.

5. in 6. oktobra franc. barv. CS film ARIZONA COLT, MASCEVALEC, ob 18. in 20. uri.

7. oktobra amer. barvni CS film TIGRICA, ob 18. in 20. uri.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očka, sina in brata

JOŽETA ŽVABA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami, še posebno sosedom, mu darovali cvetje in ga spremili v pretrani grob.

Posebna hvala govornikom Mokorelu in Bernardu ter njegovim sodelavcem iz »Kovinotehne« Celje — PE Jesenice. Zahvaljujemo se še pevskemu zboru iz Javornika za žalostinke, vsem sodelavkam DID-a in še posebej tovarišici Zgončevi.

Zalujoči: žena Majda, sin Jože, mama, sestra z možem Janezom in ostali sorodniki

8. in 9. oktobra amer. barv. film CHABASKO, ob 18. in 20. uri.

10. oktobra angl-nem. barv. film KLUB UBIJALCEV IZ BROOKLYNA, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

3. oktobra amer-ital. barv. film BOLJE VDOVA KOT...

4. oktobra amer. barv. film Z MOJO ŽENO PA NE.

8. oktobra amer. barv. film 100 KARABINK, ob 17. uri.

8. oktobra franc. barv. CS film ARIZONA COLT, MASCEVALEC, ob 19. uri.

10. oktobra amer. barvni film CHABASKO.

Kino KRANJSKA GORA

3. oktobra amer. barv. film MATT HELM UREJA RACUNE.

4. oktobra amer. barv. film CHABASKO.

8. oktobra ital. barvni film DEKLE S PIŠTOLO.

10. oktobra amer. barvni film 100 KARABINK, ob 17. uri.

10. oktobra franc. barv. CS film ARIZONA COLT, MASCEVALEC, ob 19. uri.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

3. oktobra franc. barv. film PREPOVEDANI VULKANI, ob 17. uri.

3. oktobra amer. barv. film Z MOJO ŽENO PA NE, ob 19. uri.

4. oktobra amer. barv. film MATT HELM UREJA RACUNE, ob 17. uri.

4. oktobra amer. barvni CS film RAJ NA HAVAJSKI NACIN, ob 19. uri.

7. oktobra amer. barv. film CHABASKO, ob 19. uri.

9. oktobra amer. barv. film 100 KARABINK, ob 19. uri.

10. oktobra ital. barvni film DEKLE S PIŠTOLO, ob 19. uri.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, brata starega očeta in strica

ANTONA BULOVCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, dobrim sosedom za poklonjeno cvetje, vence, za izrečeno sožalje ter pomoč. Prav lepa hvala tudi vsem govornikom za lepe govore. Posebno zahvalo pevskemu zboru ter gasilskim četam, ki so ga spremile na njegovi zadnji poti.

Najlepše se zahvaljujemo dr. Mencingerju za njegovo nesebično pomoč ob vsakem času.

Zalujoča žena Marija, sinova in hčerke z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Društvo upokojencev na Javorniku se javno zahvaljuje pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev za uspeli promenade koncert dne 25. 9. 1970. pred našim domom na Javorniku. Ta koncert je bil izveden na pobudo samega pihalnega orkestra, kar je še posebno lepo od strani vodstva ter orkestra, da se od časa do časa spomni tudi upokojencev, katerim je še vedno ta vrsta glasbe zelo pri srcu in jo radi poslušajo.

Takih stikov si upokojenci želijo čimveč, zlasti v poletnih mesecih, ko je vreme bolj naklonjeno za zunanje prireditve.

Srčna hvala za pozornost do upokojencev in nasvidenje!

Društvo upokojencev na Slovenskem Javorniku

ZAHVALA

Pred kratkim me je obiskal na domu predsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne tovariš Srečko Mlinarič. Njegovega obiska sem bil zelo vesel, prinesel pa mi je tudi dve plaketi, ker se lani nisem mogel udeležiti praznovanja 100-letnice obstoja Železarne, letos pa zaradi dolgotrajne bolezni 20-letnice delavskega samoupravljanja. Obenem se zahvaljujem sindikalni organizaciji za denarno pomoč, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla. Kolektivu Železarne in še posebej mojim dolgoletnim sodelavcem iz valjarne žice pa želim na novih delovnih mestih na Beli veliko delovnih uspehov.

Andrej Pleš, Jesenice, Kosova 5

ZAHVALA

Člani organizacije Vojaških vojnih invalidov občine Jesenice, ki so bili na oddihu v Domu železarjev v Crikvenici in v taboru železarjev v Biogradu na moru, se pristočno zahvaljujemo samoupravnim organom in odboru osnovne organizacije sindikata Železarne, ki nam je to omogočilo.

Prav tako se zahvaljujemo občinskemu odboru Združenja borcev NOV Jesenice — komisiji za zadeve invalidov, ki nam je tako koristno letovanje posredovala.

Udeleženci letovanja v letu 1970

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektrodne oddelka se iskreno zahvaljujem za odobreno brezplačno letovanje v Biogradu na morju,

Hilda Mencinger elektrodni oddelek

OBVESTILO!

Podjetje Kovinar Jesenice — pogrebna služba obvešča vse občane, ki imajo prekopane svojce ali rezervirana zemljišča na pokopališču na Blejski Dobravi, da velja na osnovi soglasja Skupščine občine Jesenice z dne 29. 12. 1969 od leta 1970 dalje nova letna najemnina za grobove in rezervirana zemljišča in sicer:

— za otroški grob	5,00 din
— za en grob	15,00 din
— za dvojni grob	30,00 din
— za grobnico	100,00 din

Svojci lahko poravnajo najemnino za grobove osebno na upravi podjetja Kovinar Jesenice, Spodnji Plavž 6/a vsak dan, razen ob sobotah od 6.—12. ure in to najkasneje do 1. decembra 1970. Vse one, ki do tega roka ne bodo poravnali dolžne najemnine bomo morali žal na to obveznost opozoriti in izterjati z dodatnimi stroški.

Hkrati obveščamo vse, ki imajo pokopane svojce na starem pokopališču na Jesenicah, da je prekop možen samo še do meseca maja 1971.

KOVINAR JESENICE

ZAVAROVALNICA SAVA PE JESENICE
Cesta Maršala Tita 16 Jesenice

razpisuje prosto delovno mesto

zastopnika za sklepanje zavarovanj in pobiranje premij v krajih Blejska Dobrava in del Jesenic.

POGOJI:

- uspešno končana osemletka
- znanje slovenščine
- bivanje v kraju opravljanja dela

Poskusno delo traja dva meseca.

Kandidati, ki imajo veselje do tega poklica naj vložijo prijave v roku 8 dni po objavi razpisa.

Izbrani kandidat bo sprejet na delo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Z ozirom na značaj dela imajo prednost moški z odsluženim vojaškim rokom.

Lastnoročno napisano viogo s kratkim življenjepisom, spričevalom o izkazani izobrazbi, sprejema komisija za sprejem in odpoved delovnih razmerij Zavarovalnice SAVA PE Jesenice.

O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem sprejemu prijav.

ZAVAROVALNICA SAVA
PE JESENICE

Razpisna komisija podjetja »ELIM« Elektroindustrijska montaža

Jesenice, pod gozdom 2, Jesenice

razpisuje delovno mesto

direktorja podjetja

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati tudi naslednje posebne pogoje:

- da ima tehniško ali ekonomsko fakultetno izobrazbo in 2 leti prakse na vodilnem delovnem mestu
- da ima višjo tehniško ali ekonomsko izobrazbo in 4 leta prakse na vodilnem delovnem mestu
- da ima srednjo tehniško šolo in najmanj 8 let prakse na vodilnem delovnem mestu.

Prijave sprejemamo do 15. 10. 1970 na naslov: Razpisna komisija podjetja »ELIM« Jesenice, Pog. Gozdom 2.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata Javornik II se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Anton Rev, Potoki 7

Pozdrav iz JLA

Nas sodelavec Franci Zupan (na sliki) pozdravlja svojega očeta, ki dela v valjarni Javornik I in vse sodelavke in sodelavce iz obrata Javornik II — valjarna tanke pločevine

Košarka - Košarka - Košarka

MARIBOR : JESENICE
87:60 (41:28)

Košarkarji Jesenic iz tekme v tekmo igrajo zelo nestanovitno. Zadnje srečanje so katastrofalno izgubili v Mariboru za 27 točk. Vsekakor je vzrok za take igre to, da v zadnjem času zelo slabo trenirajo in da so igralci potem, ko je bila izgubljena možnost za osvojitve drugega mesta, precej popustili. Poleg tega v moštvi prihaja do preprirov med posameznimi igralci, nekateri pa so v Mariboru odpovedali poslušnost trenerju, kar se je sicer dogajalo tudi v preteklih srečanjih. Zato bi bilo v tem položaju najbolje za moštvo, da se ne zdrave stvari čimprej odstranijo in vsi skupaj (igralci in vodstvo moštva) s temeljito in iskreno analizo ugotovijo, zakaj je prišlo do takega stanja.

Srečanje v Mariboru je bilo odigrano na zelo težkem, mokrem igrišču, na katerem se naši na začetku niso dobro znašli in domačini so takoj povedli. Sredi prvega polčasa je za naše kazalo, kljub vstopu domačinov s 23:18, dokaj dobro. Toda od takrat dalje so naši iz minute v minuto igrali slabše. Že po prvem delu igre je bilo vodstvo Maribora 12 točk.

V drugem polčasu je prišlo do prepira med posameznimi igralci, kar je seveda povzročilo še slabšo igro naših in visoko zmago domačinov.

Vzrokov za poraz je poleg že omenjenih še več. Kar pa se tiče nezadovoljstva posameznih igralcev, naj omenimo le enega. Jeseniško moštvo ima v svojih vrstah igralca, katerega bi glede na njegovo višino rada imela mnoga druga moštva, veliko kakovostnejša kot so Jesenice. Toda ravno naše moštvo ne zna izkoristiti Ludviga Bunderlo, kajti od svojih soigralcev zelo redko pod nasprotnikovim košem dobiva žoge, tako da je njegov učinek v igri zelo majhen. V Mariboru je igral le nekaj časa, ni dosegel niti enega koša, čeprav bi bil proti nizkim Mariborčanom lahko zelo učinkovit. Ta primer tudi kaže, da je boleča točka jeseniškega moštva taktika, brez katere si košarke ne moremo zamisliti.

Predzadnje srečanje letošnjega republiškega prvenstva je na sporedu v soboto, ko se bosta na našem igrišču pomerili moštvi Celja in Jesenic.

Koše v Mariboru so dosegli: Šarič 16, Jeraj 4, Pirih 2, Franko 6, Čampa 4, Dragojevič 6, Razingar 2, Božič 9, Vauhnik 11.

MEDVODE : JESENICE
32 : 33

V okviru slovenske košarske lige za mladince, so

naši mladinci gostovali v Medvodah, kjer so igrali z istoimenskim moštvom.

Malo pred začetkom tekme je v Medvodah močno deževalo tako, da so tekmo že mislili preložiti, vendar pa so domačini potem le hoteli igrati.

Jeseničani so tekmo pričeli z najmočnejšo postavo, ki jo je trener Kučina lahko postavil na igrišče (Pirih in Božič sta gostovala s člani). Po precej izenačeni igri, v kateri sta se obe ekipi vse skozi menjavali v vodstvu, so na koncu zmagali naši z minimalno prednostjo ene točke.

Obe ekipi sta prikazali lepo košarko, škoda je le, da zaradi spolzke žoge ni bilo več košev in da je dež pregnal že tako maloštevilne gledalce.

Naši so tokrat igrali dobro, predvsem pa so veliko štartali pod svojim košem (torej odpravili so napako iz prejšnjih tekem, ko so jim »pobirali« žoge dosti manjši nasprotniki). Popravil se je tudi Hudnik in ni delal več težav z neposlušnostjo.

Koše za naše so dosegli: Hudnik 8, Muharemovič 8, Lozar 7, Ravnik 6, Noč in Vujačić 2.

Do konca lige sta samo še dve tekmi v katerih mladi jeseniški košarkarji računajo na vse štiri točke.

JESENICE : KONUS
52:43 (27:18)

Potek tekme je precej motil dež, ki je padal skozi vse srečanje. Vsekakor pa je bolj vplival na igro domačih košarkaric, katerih igra temelji na hitrih nasprotnih napadih. Ravno tako zaradi spolzke žoge visoke igralke pod košem niso prišle toliko do izraza. Gostje pa so se v tem ambijantu precej bolje znašle in z meti od daleč uspele obdržati zelo nizko razliko. Nekajkrat so se celo zelo nevarno približale. Ne moremo reči, da domače košarkarice niso zasluženo zmagale, vendar pa niso pokazale vsega kar znajo.

Koše za Jesenice so dosegli:

Mira Vudrič 28, Jolanda Bertonec 7, Marija Vujatovič 7, Irena Ivnik 6, Meta Koren 2, Jasna Volarič 2.

Memorial Stanka Zupana

Atletski klub Jesenice je v ponedeljek, dne 28. 9. organiziral že tradicionalno atletsko tekmovanje po ulicah mesta Jesenic za memorial znanega predvojnega jeseniškega atleta Stanka Zupana. Hkrati je bilo to tekmovanje organizirali tudi v počastitev 25. letnice športnega društva Jesenice. Tekmovanje samo je bilo na primerni organizacijski ravni in je potekalo brez večjih zastojev.

Ekipa in posamezniki so se borili za štiri velike prehodne pokale, ki so jih v preteklem letu osvojile ekipe: ženska vrsta gimnazije Jesenice, TVD Partizan Kamna gorica, osnovna šola Žirovnica, ki je prvi pokal že osvojila v trajno last in ekipa strojnih delavnic Železarne, ki je pokal tudi že osvojila v trajno last.

Letos je za razliko od preteklih let bila uvedena nova disciplina in sicer tek na 1000 m za posameznike. Pokal za to disciplino je prispevala konferenca ZMS občine Jesenice.

Rezultati:

Učenke 5 × 200 m: 1. O. Š. Žirovnica I 3:15.6, 2. O. Š. Koroška Bela 3:24.7, 3. O. Š. Žirovnica II 3:29.4;

Učenci 5 × 200 m: 1. O. Š. Tone Čufar III 2:53.2, 2. O. Š. Žirovnica I 3:00.2, 3. O. Š. Prežihov Voranc I 3:02.0;

Skupaj učenci, učenke: 1. O. Š. Žirovnica, 6:15.8, 2. O. Š. Tone Čufar 6:26.8, 3. O. Š. Prežihov Voranc 6:35.0;

dijakinje in SD 5 × 200 m: 1. AK Jesenice 3:12.0, 2. gim

nazija Jesenice 3:21.0, 3. srednja šola za zdravstvene delavce Jesenice 3:33.8;

dijaki in SD 5 × 400 m: 1. TVD Partizan Kamna gorica 5:57.8, 2. SK Jesenice 5:58.8, 3. HK Jesenice — mladinci 7:07.0;

1000 m posamezniki: 1. Rado Popovič TVD Partizan Medvode 3:41.2, 2. Marjan Koželj TVD Partizan Bled 3:41.8, 3. Marjan Obid AK Jesenice 3:41.9.

Tekmovanja se je udeležilo 37 ekip iz osnovnih šol, srednjih šol in športnih društev s skupaj 157 tekmovalci. Po zaključku tekmovanja je prvo-uvrščeni ekipam in posameznikom prehodne pokale in diplome izročil predsednik AK Jesenice dipl. inž. Vito Gričar.

Rokomet

Kr. gora : Polet 9 : 12 (6 : 7)

Na rokometnem grišču v Gozd Martuljku je bila v nedeljo dopoldan odigrana druga prvenstvena tekma v okviru tekmovanja slovenske rokometne lige za ženske. Mlade Kranjskgorke so tokrat imele v gosteh igralke Murske Sobote. Že v prvih minutah igre so pobudo na igrišču prevzele domačinke in kmalu povedle z dvema zadetkoma. Vse je že kazalo,

da bodo Kranjskgorke tokrat priborile dve dragoceni točki. Toda nekaj napačno podanih žog je napravilo zmedo med igralkami in gostje so izenačile na 2:2. Tudi v ostalem delu igre so bile sile na igrišču povsem izenačene. Več sreče pri strelu na gol so imele gostje in popolnoma zasluženo zmagale.

—ne

Prvi skupni nastop športnikov ZPSŽ - prvi uspeh

Minulo nedeljo so bile v Sisku športne igre, ki jih je center za rekreacijo domače železarne organiziral v počastitev 20-letnice delavskega samoupravljanja v železarni Sisak. Poleg domačinov in rudarjev iz rudnika Ljubija, so se te športne prireditve udeležili tudi športniki združenega podjetja Slovenske železarne. Prvič po združitvi in sploh prvič v zgodovini slovenskega železarstva so slovenski železarji — športniki nastopili enotno kot ena družina in tako zabeležili tudi prvi skupni uspeh.

Ekipa združenega podjetja, ki je štela 28 članov, je v Sisku nastopila v šahu, namiznem tenisu, odbojki in streljanju z zračno puško.

REZULTATI:

ŠAH: 1. ZP Slovenske železarne 5,5, 2. Rudnik Ljubija 5, 3. Železarna Sisak 1,5.

NAMIZNI TENIS: 1. Železarna Sisak 4, 2. ZP Slovenske železarne 2, 3. Rudnik Ljubija 0.

STRELJANJE: 1. Železarna Sisak, 2. ZP Slovenske železarne, 3. Rudnik Ljubija.

ODBOJKA: 1. ZP Slovenske železarne, 4, 2. Rudnik Ljubija 2, 3. Železarna Sisak.

SKUPNI VRSTNI RED: 1. ZP Slovenske železarne 14 točk, 2. Železarna Sisak 12, 3. Rudnik Ljubija 10.

Športniki združenega podjetja so s to skupno zmago v trajno last osvojili pokal, ki ga je zmagovlni ekipi izročil predsednik sindikalne organizacije železarne Sisak.

Poudariti moramo, da je tekmovanje potekalo v prijateljskem in športnem vzdušju, k čemer je v veliki meri pripomogla discipliniranost in enoten nastop športnikov združenega podjetja, ki so z vsakim nastopom dokazali, da so v resnici člani velikega in enotnega delovnega kolektiva.

NOGOMET

Trboje : Jesenice 1 : 1 (1 : 1)

V prvenstveni tekmi petega kola gorenjske nogometne lige sta ekipi Jesenic in Trboje igrali neodločeno 1:1.

Pokazalo se je, da je bojazen pred ekipo, ki je igrala neodločeno tudi s Kranjem, upravičena. Naši se nikakor niso mogli znašati na zelo majhnem igrišču in še zdaleč niso prikazali tako dobre igre proti Alplesu na Jesenici. Še več, obramba, ki je bila tudi na tej tekmi solidna, je večkrat težko reševala

situacije, ki so jih požrtvovalni domačini ustvarjali pred našim golom. Napadalci Jesenic in vezni igralci nikakor niso mogli razviti igre po blatnem in zelo neravnem igrišču. Vendar je po vodstvu jeseniške enajsterice kazalo, da bo vseeno steklo. Toda naši so imeli premoč le v polju, pred golom pa niso bili niti iznajdljivi niti točni. Domačini pa so nekajkrat zelo nevarno ogrozili vratarja Kunšiča in eno od priložnosti uspeli izkoristiti ter tako izenačiti in osvojiti točko.

Jeseničani so igrali v postavi: Kunšič, Ljušič, Koso-
vič, Čavšević, Kralj, Šubic, Smagin, Kačar, Hozdič, Komelj, Noč.

Gol za naše je dosegel Hozdič v 33. minuti, domačipa so izenačili minuto pred koncem prvega polčasa.

V nedeljo gostuje na Jesenicah ekipa Kroke, ki je lani poleg Tržiča edina uspela premagati Jeseničane. Naši imajo težave s poškodbami, saj sta Kupljenik in Karahodžić poškodovana, tako da nosita mavčno oblogo.

Pionirji so v sredo na Jesenicah izgubili z Lescami 3:4, v nedeljo pa v Trbojah 0:4, mladinci pa so v gosteh premagali Kranj z 2:0 J.K.